Testy funkcjonalne zintegrowanych zasobów informacyjnych bazy wiedzy UJ i systemu PASSIM

Etap B25

Uniwersytet Jagielloński

Biblioteka Jagiellonska

Kraków, 2013

Autorzy:

Adrian Drabik, Piotr Myszkowski, Bartłomiej Siedlarz, Leszek Szafrański

Niniejsza praca jest finansowana przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju nr umowy SP/I/1/77065/10 w ramach programu strategicznego: Interdyscyplinarny system interaktywnej informacji naukowej i naukowo technicznej.

Zadanie Badawcze SYNAT pt.: „Utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy”"

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE

Spis treści

1 Wstęp ... 3

2 Baza wiedzy Uniwersytetu Jagiellońskiego – charakterystyka ... 4

3 Testy funkcjonalne bazy wiedzy na platformie JBC – badania wewnętrzne ... 9

4 Ankieta dotycząca funkcjonalności repozytorium UJ ... 16

4.1 Wnioski ... 20

4.2 Formularz ankiety ... 20

4.3 Wykresy ... 23

5 Porównanie wizualnych aspektów serwisu systemu Passim oraz strony Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej ... 32

5.1 Ogólny wygląd ... 32

5.2 Wygląd stron z metadanymi dokumentów ... 33

5.3 Interfejs wyszukiwawczy ... 39

5.4 Usługi dla użytkowników zalogowanych ... 46

6 Porównanie metadanych w bazie wiedzy Uniwersytetu Jagiellońskiego i w systemie PASSIM ... 48

6.1 Badanie metadanych zasobów wiedzy UJ na platformie JBC i metadanych w systemie PASSIM ... 48

7 Bibliografia ... 58

8 Spis Ilustracji ... 60

9 Spis wykresów ... 61

1 Wstęp

W ramach Zadania Badawczego SYNAT pt.:„Utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy" w etapie B25 wykonano: analizę cyfrowych zasobów informacyjnych Uniwersytetu Jagiellońskiego w środowisku informacyjnym UJ, analizę metadanych opisujących te zasoby, analizę porównawczą metadanych zasobów cyfrowych UJ z metadanymi znajdującymi się na platformie PASSIM oraz testy funkcjonalności systemu PASSIM. Przeprowadzono również ankietę wśród pracowników i studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego mającą na celu zbadanie potrzeb i oczekiwań użytkowników oraz opinii odnoście funkcjonalności w stosunku do JBC jako platformy wiedzy UJ. W opracowaniu przedstawione są wyniki przeprowadzonych testów. Badania przeprowadzono metodami ankietową, porównawczą oraz testów funkcjonalności, a interpretację wyników metodą analizy krytycznej. Również analizie krytycznej poddano metadane znajdujące się w systemie PASSIM.

2 Baza wiedzy Uniwersytetu Jagiellońskiego – charakterystyka

Przygotowana w ramach projektu Synat baza wiedzy Uniwersytetu Jagiellońskiego stanowi wielodziedzinową bazę zasobów cyfrowych dostępnych za pośrednictwem Internetu. Powstała w Bibliotece Jagiellońskiej we współpracy z pracownikami naukowymi Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UJ. Przygotowane przez nich dziedzinowe bazy bibliograficzne (z zakresu chemii, biologii, geografii, fizyki, informatyki, matematyki) zostały wcielone do Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej jako osobna kolekcja tematyczna – „Baza zasobów cyfrowych z zakresu nauk przyrodniczo-matematycznych", co pozwala na wyodrębnienie tego specyficznego typu zasobów spośród reszty zawartości biblioteki cyfrowej. Jednocześnie do wszystkich opisów zastosowano obowiązującą w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej zasadę wielokrotnego przyporządkowania poszczególnych publikacji lub grup publikacji do kolekcji, które porządkują zbiory ze względu na ich formę i tematykę. W ten sposób baza zasobów cyfrowych stała się integralną częścią Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej, stanowiąc cenne uzupełnienie prezentowanych w niej zbiorów i pogłębiając ich różnorodność, a zastosowany schemat organizacji informacji, pozwala nie tylko na ich ukierunkowane wyszukiwanie (*searching*), ale także nieukierunkowane przeglądanie (*browsing*).

Baza składa się z 3586 rekordów – opisów bibliograficznych stron internetowych, portali, zamieszczonych w Internecie publikacji elektronicznych itp. wraz z odnośnikami. W opisach uwzględniono nazwę/tytuł zasobu, autora lub instytucję sprawczą, wydawcę, ewentualne miejsce powstania, abstrakt publikacji lub krótki opis prezentowanego serwisu, datę dostępu, typ zasobu słowa kluczowe oraz przyporządkowanie tematyczne według klasyfikacji KBN i UKD. Poza tym, jak wspomniano, każdy opis przyporządkowano do stosowanej w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej klasyfikacji systematycznej oraz formalnej. Rekordy zostały również wzbogacone o graficzną miniaturę (wykonywaną standardowo dla każdego dokumentu prezentowanego w JBC), stanowiącą zrzut ekranu (lub jego wycinek) opisywanego serwisu lub stronę tytułową/okładkę opisywanego dokumentu.

Opisy zostały wykonane w komercyjnym menedżerze bibliografii (EndNote), po czym zostały zaimportowane do schematu metadanych stosowanego w JBC. W tym celu przygotowano tabelę konwersji, na podstawie której przygotowano program umożliwiający dostosowanie opisów przygotowanych przez pracowników IINiB UJ do formatu akceptowanego przez oprogramowanie dLibra, na którym opiera się Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa. (Proces konwersji obrazują ilustracje 2.1.-2.5., na których można prześledzić drogę opisu bibliograficznego od jego przygotowania w menedżerze bibliografii, poprzez eksport pliku z metadanymi i jego konwersję, do ostatecznego widoku w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej).

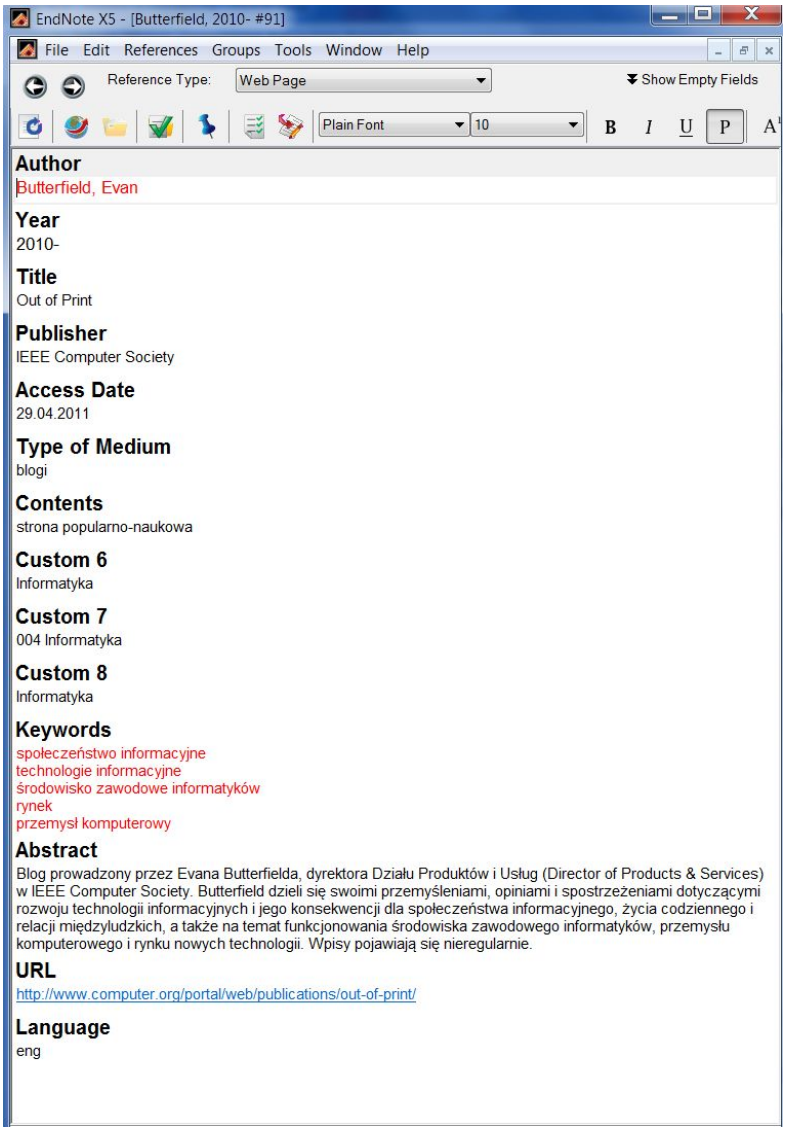

II. 2.1. Opis bibliograficzny w programie EndNote.

```xml
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8" ?>CRLF
<xml>CRLF
<records>CRLF
<record>CRLF
<source-app name="EndNote" version="15.0">EndNoteCRLF
</source-app>CRLF
<rec-number>91CRLF
</rec-number>CRLF
<foreign-keys><key app="EN" db-id="fsxsfpw9dvtvdde5rwxxpwpgav9x9as2vsst">91</key>CRLF
</foreign-keys>CRLF
<ref-type name="Web Page">12CRLF
</ref-type>CRLF
<contributors>CRLF
<authors><author><style face="normal" font="default" size="10">Butterfield</style><style face="normal" font="default" charset=
"238" size="10">, </style><style face="normal" font="default" size="10">Evan</style></author>CRLF
</authors>CRLF
</contributors>CRLF
<titles>CRLF
<title><style face="normal" font="default" charset="238" size="9">Out of Print</style></title>CRLF
</titles>CRLF
<number>CRLF
<style face="normal" font="default" charset="238" size="9">29.04.2011</style>CRLF
</number>CRLF
<keywords><keyword><style face="normal" font="default" size="100%">społeczeństwo informacyjne</style></keyword><keyword><style
 face="normal" font="default" size="100%">technologie informacyjne</style></keyword><keyword><style face="normal" font=
"default" size="100%">środowisko zawodowe informatyków</style></keyword><keyword><style face="normal" font="default" size=
"100%">rynek</style></keyword><keyword><style face="normal" font="default" size="100%">przemysł komputerowy
</style></keyword>CRLF
</keywords>CRLF
<dates><year><style face="normal" font="default" charset="238" size="10">2010-</style></year>CRLF
</dates>CRLF
<publisher><style face="normal" font="default" charset="238" size="9">IEEE Computer Society</style>CRLF
</publisher>CRLF
<orig-pub><style face="normal" font="default" charset="238" size="9">strona popularno-naukowa</style>CRLF
</orig-pub>CRLF
<abstract><style face="normal" font="default" size="9">Blog prowadzony przez Evana Butterfielda, dyrektora Dzia</style><style
face="normal" font="default" charset="238" size="9">łu Produktów i Usług (Director of Products &amp;amp; Services) w IEEE
Computer Society. Butterfield dzieli się swoimi przemyśleniami, opiniami i spostrzeżeniami dotyczącymi rozwoju technologii
informacyjnych i jego konsekwencji dla społeczeństwa informacyjnego, życia codziennego i relacji międzyludzkich, a także na
temat funkcjonowania środowiska zawodowego informatyków, przemysłu komputerowego i rynku nowych technologii. Wpisy pojawiają
się nieregularnie.</style>CRLF
</abstract>CRLF
<work-type><style face="normal" font="default" charset="238" size="9">blogi</style>CRLF
</work-type>CRLF
<urls><related-urls><url><style face="normal" font="default" size="9">
http://www.computer.org/portal/web/publications/out-of-print/</style></url></related-urls>CRLF
</urls>CRLF
<custom6><style face="normal" font="default" size="9">Informatyka</style>CRLF
</custom6>CRLF
<custom7><style face="normal" font="default" size="9">004 Informatyka</style>CRLF
</custom7>CRLF
<language><style face="normal" font="default" charset="238" size="9">eng</style>CRLF
</language>CRLF
<modified-date><style face="normal" font="default" size="9">Informatyka</style>CRLF
</modified-date>CRLF
</record>CRLF
</records>CRLF
</xml>
```


II. 2.2. Plik XML eksportowany z EndNote.

system nauki i techniki
Utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

```xml
<?xml version="1.0" ?><rdf:RDF xmlns:dlibra_avs="http://www.dlibra.psnc.pl/" xmlns:rdf="http://www.w3.org/1999/02/22-rdf-syntax-ns#">
<rdf:Description rdf:about="http://www.dlibra.psnc.pl/publication/00000">
<dlibra_avs:Creator xml:lang="pl">Butterfield, Evan</dlibra_avs:Creator>
<dlibra_avs:Title xml:lang="pl">Out of Print</dlibra_avs:Title>
<dlibra_avs:access_date xml:lang="pl">2011.04.29</dlibra_avs:access_date>
<dlibra_avs:Subject xml:lang="pl">społeczeństwo informacyjne</dlibra_avs:Subject>
<dlibra_avs:Subject xml:lang="pl">technologie informacyjne</dlibra_avs:Subject>
<dlibra_avs:Subject xml:lang="pl">środowisko zawodowe informatyków</dlibra_avs:Subject>
<dlibra_avs:Subject xml:lang="pl">rynek</dlibra_avs:Subject>
<dlibra_avs:Subject xml:lang="pl">przemysł komputerowy</dlibra_avs:Subject>
<dlibra_avs:Date xml:lang="pl">2010-</dlibra_avs:Date>
<dlibra_avs:Publisher xml:lang="pl">IEEE Computer Society</dlibra_avs:Publisher>
<dlibra_avs:Type xml:lang="pl">strona popularno-naukowa</dlibra_avs:Type>
<dlibra_avs:abstract xml:lang="pl">Blog prowadzony przez Evana Butterfielda, dyrektora Działu Produktów i Usług (Director of Products &
Services) w IEEE Computer Society. Butterfield dzieli się swoimi przemyśleniami, opiniami i spostrzeżeniami dotyczącymi rozwoju
technologii informacyjnych i jego konsekwencji dla społeczeństwa informacyjnego, życia codziennego i relacji międzyludzkich, a także na
temat funkcjonowania środowiska zawodowego informatyków, przemysłu komputerowego i rynku nowych technologii. Wpisy pojawiają się
nieregularnie.</dlibra_avs:abstract>
<dlibra_avs:Source xml:lang="pl">http://www.computer.org/portal/web/publications/out-of-print/</dlibra_avs:Source>
<dlibra_avs:kbn xml:lang="pl">Informatyka</dlibra_avs:kbn>
<dlibra_avs:ukd xml:lang="pl">004 Informatyka</dlibra_avs:ukd>
<dlibra_avs:Language xml:lang="pl">eng</dlibra_avs:Language>
<dlibra_avs:Description xml:lang="pl">Informatyka</dlibra_avs:Description>
</rdf:Description>
</rdf:RDF>
```


II. 2.3. Plik XML/RDF po konwersji do formatu obsługiwanego przez dLibrę.

Tytuł:
Out of Print

Autor:
Butterfield, Evan

Wydawca:
IEEE Computer Society

Abstrakt:
Blog prowadzony przez Evana Butterfielda, dyrektora Działu Produktów i Usług (Director of Products & Services) w IEEE Computer Society. Butterfield dzieli się swoimi przemyśleniami, opiniami i spostrzeżeniami dotyczącymi rozwoju technologii informacyjnych i jego konsekwencji dla społeczeństwa informacyjnego, życia codziennego i relacji międzyludzkich, a także na temat funkcjonowania środowiska zawodowego informatyków, przemysłu komputerowego i rynku nowych technologii. Wpisy pojawiają się nieregularnie.

Data:
2010-

Data dostępu:
2011.04.29

Język:
eng

Temat i słowa kluczowe:
społeczeństwo informacyjne ; technologie informacyjne ; środowisko zawodowe informatyków ; rynek ; przemysł komputerowy

KBN:
Informatyka

UKD:
004 Informatyka

Typ zasobu:
strona popularnonaukowa

Format:
text/html

Źródło:
kliknij tutaj, żeby przejść

Identyfikator dokumentu cyfrowego:
DIGONLINE000287

Identyfikator zasobu:
oai:jbc.bj.uj.edu.pl:213610

Źródło finansowania:
Synat

Pokaż treść!

Prezentowany opis stanowi element sporządzonej na podstawie analizy krajowych i zagranicznych zasobów cyfrowych bazy wiedzy rejestrującej internetowe źródła informacji z zakresu nauk przyrodniczo-matematycznych. Został przygotowany przez pracowników Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego w ramach projektu Synat. Treść publikacji stanowi odnośnik do opisanego zasobu (ten sam odnośnik znajduje się w polu Źródło). Całą bazę można przeglądać, wybierając w lewym panelu nawigacyjnym kolekcję tematyczną „Baza zasobów cyfrowych z zakresu nauk przyrodniczo-matematycznych".

II. 2.4. Opis bibliograficzny na stronie JBC (z miniaturą).

Out of Print

Kolekcje, do których przypisana jest publikacja:

Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa > Klasyfikacja systematyczna > Informatyka
Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa > Projekty > Synat
Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa > Kolekcje tematyczne > Baza zasobów cyfrowych z zakresu nauk przyrodniczo-matematycznych
Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa > Czytelnie > Zasoby online

Il. 2.5. Opis bibliograficzny na stronie JBC c.d. – informacje o przypisaniu do kolekcji.

3 Testy funkcjonalne bazy wiedzy na platformie JBC – badania wewnętrzne

Omawiana baza wiedzy UJ była testowana w kilku etapach.

Etap pierwszy stanowiły badania prowadzone przez redaktorów Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej już w czasie powstawania bazy – podczas konwersji opisów i przy zamieszczaniu ich na platformie JBC.

Ten etap badań ujawnił problem z jednym z elementów opisu bibliograficznego – typem zasobu. Jego określenie z założenia miało umożliwić klasyfikację katalogowanych zasobów na poziomie platformy Synat. Wydaje się jednak, że zabrakło szczegółowych ustaleń dotyczących zasad jego wypełniania, a przede wszystkim zamkniętej, spójnej listy możliwych wartości. Zabrakło również konsekwencji przy ich wpisywaniu. Tabelę konwersji, która posłużyła do stworzenia odpowiedniego oprogramowania, opracowano na podstawie przesłanej jako przykład gotowej bazy. Okazało się, że część osób sporządzających opisy wpisywała typ zasobu do niewłaściwego pola (innego niż w bazie wzorcowej), przy okazji mieszając prawidłowe określania typu zasobu (takie jak „czasopismo pełnotekstowe") z określeniami instytucji sprawczych (jak „stowarzyszenia" czy „instytucje i organizacje naukowe"). Brak możliwości oddzielenia określeń prawidłowych od nieprawidłowych, a także wpisywanie ich w niewłaściwym polu sprawiły, że wartości nie zostały zaimportowane do JBC. W efekcie ponad połowa (1800) opisów nie posiada oznaczenia typu zasobu. Problem okazały się jednak również prawidłowo zaimportowane wartości. Cechował je bowiem zaznaczony już brak spójności, świadczący o niezastosowaniu słownika kontrolowanego. Lista wartości po zaimportowaniu opisów (przedstawiona z lewej strony poniższego wykazu) była niespójna – wiele wartości określało ten sam typ zasobu, część określeń stosowano niekonsekwentnie (powstało np. pytanie: czy strona określona jako „dydaktyczna" i „naukowa" różni się od „dydaktyczno-naukowej" lub „naukowo-dydaktycznej"?). Redaktorzy zajmujący się importem opisów do JBC uspójnili wyjściową listę, ujednolicając użyte określenia, doprecyzowując typy, które nie miały wartości informacyjnej, i podzielili wielokrotne wartości (wpisywane w jednym ciągu)

na osobne, dające się indywidualnie indeksować wpisy. Przebieg tych prac można prześledzić w poniższym wykazie:

Wartości atrybutu „Typ zasobu” po zaimportowaniu	Atrybuty po ujednoliceniu[1]
» informacje o charakterze naukowym	strona naukowa
» informacje ofertowe » informacje o projektach » linki do projektów i materiałów edukacyjnych	strona informacyjna
» materiały branżowe	strona popularnonaukowa / strona naukowa / strona informacyjna
» materiały naukowo-dydaktyczne	strona naukowo-dydaktyczna
» materiały dydaktyczne » materiały dydaktyczne przeznaczone dla nauczycieli i uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich	strona dydaktyczna
» materiały edukacyjne	strona dydaktyczna / strona naukowo-dydaktyczna
» materiały informacyjne	strona informacyjna
» materiały naukowe i popularno-naukowe	strona naukowa / strona popularnonaukowa
» materiały naukowo-dydaktyczne	strona naukowo-dydaktyczna
» materiały popularno-naukowe	strona popularnonaukowa
» publikacja naukowa	strona naukowa
» publikacja naukowo-dydaktyczna	strona naukowo-dydaktyczna
» publikacja popularna » publikacja popularno-naukowa	strona popularnonaukowa
» publikacja wspierająca działalność naukową	strona naukowa / strona naukowo-badawcza
» serwis informacyjny	strona informacyjna
» serwis popularno-naukowy	strona popularnonaukowa
» strona dydaktyczna	strona dydaktyczna
» strona dydaktyczna; strona naukowa	strona dydaktyczna / strona naukowa
» strona dydaktyczna ; strona naukowa ; strona popularna	strona dydaktyczna / strona naukowa / strona popularnonaukowa
» strona dydaktyczno-naukowa	strona naukowo-dydaktyczna
» strona edukacyjna	strona naukowa / strona informacyjna / strona popularnonaukowa
» strona informacyjna, fundacja naukowa [sic!]	strona informacyjna
» strona naukowa	strona naukowa
» strona naukowa, strona informacyjna	strona naukowa / strona informacyjna
» strona naukowa, strona popularno-naukowa	strona naukowa / strona popularnonaukowa
» strona naukowa, strona wspierająca działalność naukową » strona naukowa; strona profesjonalna	strona naukowa
» strona naukowo-badawcza	strona naukowo badawcza
» strona naukowo-dydaktyczna » strona naukowo-dydaktyczna, strona wspierająca działalność naukową	strona naukowo-dydaktyczna

[1] Wartości oddzielane ukośnikami to samodzielne wpisy. Część wartości wyjściowych została przekształcona lub scalona do wpisu o prawidłowym brzmieniu, część wymagała rozbicia, a część doprecyzowania na podstawie ponownego oglądu zasobu.

Utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

» strona naukowo-dydaktyczna; strona profesjonalna » strona naukowo-dydaktyczna; wykłady, materiały szkoleniowe, kursy	strona naukowo-dydaktyczna / źródło naukowo-dydaktyczne
» strona naukowo-popularna	strona popularnonaukowa
» strona popularna	strona popularnonaukowa / strona informacyjna
» strona popularno-naukowa	strona popularnonaukowa
» strona popularno-naukowa, strona dydaktyczna	strona popularnonaukowa / strona dydaktyczna
» strona popularno-naukowa, wspierająca działalność naukową	strona popularnonaukowa
» strona profesjonalna	*typ zasobu uzależniony od faktycznej zawartości strony (podane określenie nie mówi nic o typie zasobu)*
» strona profesjonalna; strona naukowa	strona naukowa
» strona wspierająca działalność naukową	strona naukowa / strona naukowo-badawcza
» strona wspierająca naukę	strona naukowa
» strona wspomagająca działalność naukową	strona naukowa / strona naukowo-badawcza
» źródła naukowo-badawcze	źródło naukowo badawcze
» źródło naukowo-badawcze, źródło dydaktyczne	źródło naukowo-badawcze / źródło naukowo-dydaktyczne
» źródło naukowo-dydaktyczne	źródło naukowo-dydaktyczne

Ostateczna lista wartości przybrała następującą formę:

» strona dydaktyczna

» strona informacyjna

» strona naukowa

» strona naukowo-badawcza

» strona naukowo-dydaktyczna

» strona popularnonaukowa

» strona wspierająca działalność naukową

» źródło naukowo-badawcze

» źródło naukowo-dydaktyczne.

Drugi etap badań przeprowadzono już po wcieleniu opisów w strukturę kolekcji. Obejmował on przede wszystkim sprawdzenie działania zawartych w rekordach bibliograficznych odnośników do opisywanych zasobów. Sprawdzenie polegało na przejrzeniu 350 opisów (co stanowi 10% wszystkich rekordów i wydaje się być miarodajną próbą), wybieranych po 10 w regularnych odstępach, co 100 opisów, z listy ułożonej chronologicznie – według daty dodawania opisów do biblioteki cyfrowej. Spośród sprawdzonych odnośników 24 nie działały – adres nie dawał połączenia lub następowało przekierowanie do strony głównej danego serwisu, co oznacza, że opisywany dokument został usunięty bądź przeniesiony. Stanowi to 7% przebadanych zasobów. Ekstrapolacja tego wyniku pozwala zakładać, że ok. 250 odnośników

może nie odsyłać do właściwego zasobu. Biorąc pod uwagę fakt, że najstarsze opisy powstały ok. dwóch lat temu, liczba ta wydaje się duża. Potwierdza to trafność decyzji o umieszczeniu w każdym opisie informacji o dacie, która wskazuje, kiedy sporządzono opis danego zasobu, a więc stanowi zastrzeżenie, że opis i odnośnik do zasobu zgodne są ze stanem na dzień, jaki wpisano w polu „Data dostępu". W środowisku tak dynamicznym jak Internet wydaje się to szczególnie ważne.

Poza przejrzeniem opisów pod kątem działania odnośników, przejrzano je również pod kątem trafności ich zaklasyfikowania tematycznego, które ma znaczący wpływ na jakość i funkcjonalność bazy (jak wykazała ankieta, której wyniki przedstawiono w dalszej części raportu, część użytkowników JBC korzysta z kolekcji i indeksów do poszukiwania informacji). Jak już zaznaczono, zasoby JBC podlegają wielokrotnemu przyporządkowaniu do kolekcji i możliwe jest ich przeglądanie bez konieczności formułowania zapytania wyszukiwawczego. Służy temu przede wszystkim kolekcja „Klasyfikacja systematyczna" (oparta na Katalogu Systematycznym Biblioteki Jagiellońskiej), pozwalająca przeglądać zbiory według ich tematyki. Temu samemu celowi służą indeksy wartości atrybutów. W tym wypadku istotne są przede użyte w opisach przyporządkowania do klasyfikacji KBN i UKD[2]. Większość przeglądanych opisów została trafnie zaklasyfikowana, co potwierdza ich przydatność w tym trybie poszukiwania informacji. Jednak zdarzyło się kilka wyjątków, które znacząco obniżają poziom całej bazy. Wystarczy odwołać się do dwóch przykładów:

1) Wyszukiwarka Google Scholar „służąca do przeszukiwania bazy danych zawierającej różnorodne publikacje naukowe z wielu dziedzin wiedzy"[3] została skatalogowana przez osobę gromadzącą opisy zasobów z dziedziny chemii i zaklasyfikowana do nauk chemicznych – KBN - Nauki chemiczne; UKD - 54 Chemia. Krystalografia. Mineralogia; Klasyfikacja systematyczna JBC - Chemia – (Il. 3.1), co sugeruje, że jest ona wyszukiwarką jednodziedzinową. Z błędu może wyprowadzić sporządzony przez osobę katalogującą krótki opis zasobu – „Wyszukiwarka zasobów naukowych Google. Umożliwia proste i zaawansowane wyszukiwanie zasobów naukowych z różnych dziedzin wiedzy, w tym chemii. Pozwala na śledzenie

[2] Klasyfikacje KBN, UKD i klasyfikacja JBC zostały określone przez twórców opisów (odpowiednio w polach EndNote: Custom 6, Custom 7, Custom 8). Dwie pierwsze zostały zaimportowane jako elementy opisu, a ostatnia jako przypisanie do kolekcji - por. il. 1-4b).

[3] http://pl.wikipedia.org/wiki/Google_Scholar

cytowań znalezionych zasobów, ich lokalizację w katalogach bibliotecznych oraz znalezienie wielu wersji dostępnych online" – jednak nie zmienia to faktu, że cały opis, w którym przyporządkowano wyszukiwarkę jednej dziedzinie, jest niezgodny z prawdą i może wprowadzić użytkownika w błąd.

Tytuł:
Google Scholar

Wydawca:
Google

Abstrakt:
Wyszukiwarka zasobów naukowych Google. Umożliwa proste i zaawansowane wyszukiwanie zasobów naukowych z różnych dziedzin wiedzy, w tym chemii.Pozwala na śledzenie cytowań znalezionych zasobów, ich lokalizację w katalogach bibliotecznych oraz znalezienie wielu wersji dostepnych online.

Data:
2011

Data dostępu:
2012

Język:
eng

Temat i słowa kluczowe:
chemia ; wyszukiwarki ; wyszukiwanie zasobów

KBN:
Nauki chemiczne

UKD:
54 Chemia. Krystalografia. Mineralogia

Format:
text/html

Źródło:
kliknij tutaj, żeby przejść

Identyfikator dokumentu cyfrowego:
DIGONLINE002507

Identyfikator zasobu:
oai:jbc.bj.uj.edu.pl:202707

Źródło finansowania:
Synat

Google Scholar

Kolekcje, do których przypisana jest publikacja:
Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa > Klasyfikacja systematyczna > Chemia
Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa > Projekty > Synat
Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa > Kolekcje tematyczne > Baza zasobów cyfrowych z zakresu nauk przyrodniczo-matematycznych
Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa > Czytelnie > Zasoby online

Il. 3.1. Opis wyszukiwarki Google Scholar w JBC.

2) Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku Federacji Bibliotek Cyfrowych, która jest serwisem agregującym metadane z kilkudziesięciu bibliotek cyfrowych (a więc wielodziedzinowość wyszukiwania nie ulega wątpliwości), a która została opisana jako zajmująca się fizyką (Il. 3.2). Co gorsza, Federacja Bibliotek Cyfrowych została również skatalogowana

przez inną osobę, która przypisała ją do innych dziedzin – rolnictwa i bibliotekarstwa (Il. 3.3). W efekcie w bazie znajdują się dwa opisy tego samego zasobu, a żaden z nich nie jest prawidłowy. Tego typu błędy znacząco obniżają wiarygodność twórców bazy i z pewnością mogą wpłynąć na jej ogólną ocenę.

Tytuł.:
Federacja Bibliotek Cyfrowych

Wydawca:
Zespół Bibliotek Cyfrowych PCSS ; Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe

Abstrakt:
Federacja Bibliotek Cyfrowych (FBC) jest kolejnym etapem budowy sieci rozproszonych bibliotek cyfrowych i repozytoriów w Polsce. Zasoby te współtworzone są przez wiele instytucji naukowych i publicznych, takich jak wyższe uczelnie, biblioteki, archiwa, muzea czy ośrodki badawcze. Serwis FBC utrzymywany jest przez Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe afiliowane przy Instytucie Chemii Bioorganicznej PAN, a za jego rozwój odpowiada Zespół Bibliotek Cyfrowych PCSS. W serwisie znajduje się około 800 pozycji z różnych dziedzin fizyki. Część pozycji dostępna jest on line, a pozostałe na komputerach wskazanej biblioteki.

Data dostępu:
2011.08.07

Język:
pol

Temat i słowa kluczowe:
Federacja Bibliotek Cyfrowych ; FBC

KBN:
Fizyka

UKD:
53 Fizyka

Typ zasobu:
strona informacyjna

Format:
text/html

Źródło:
kliknij tutaj, żeby przejść

Identyfikator dokumentu cyfrowego:
DIGONLINE004088

Identyfikator zasobu:
oai:jbc.bj.uj.edu.pl:214086

Źródło finansowania:
Synat

Federacja Bibliotek Cyfrowych

Kolekcje, do których przypisana jest publikacja:
Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa > Klasyfikacja systematyczna > Fizyka
Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa > Projekty > Synat
Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa > Kolekcje tematyczne > Baza zasobów cyfrowych z zakresu nauk przyrodniczo-matematycznych
Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa > Czytelnie > Zasoby online

Il. 3.2. Opis wyszukiwarki Federacji Bibliotek Cyfrowych w JBC, wersja 1.

Tytuł.:
Federacja Bibliotek Cyfrowych

Wariant tytułu:
FBC

Wydawca:
Instytut Chemii Bioorganicznej PAN Zespół Bibliotek Cyfrowych PCSS ; Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe

Abstrakt:
Federacja Bibliotek Cyfrowych (FBC) jest kolejnym etapem budowy sieci rozproszonych bibliotek cyfrowych i repozytoriów w Polsce. Serwis jest zbiorem zaawansowanych usług sieciowych opartych na zasobach cyfrowych dostępnych w polskich bibliotekach cyfrowych i repozytoriach uruchomionych w sieci PIONIER. Zasoby te współtworzone są przez wiele instytucji naukowych i publicznych, takich jak wyższe uczelnie, biblioteki, archiwa, muzea czy ośrodki badawcze.

Data dostępu:
2011.03.07

Język:
pol ; eng

Temat i słowa kluczowe:
biblioteka cyfrowa ; biblioteka nauki ; kolekcja cyforwa ; pełnotekstowy dostęp

KBN:
Rolnictwo ; Bibliotekoznawstwo i informacja naukowo-techniczna ; Agronomia

UKD:
63 Rolnictwo

Format:
text/html

Źródło:
kliknij tutaj, żeby przejść

Identyfikator dokumentu cyfrowego:
DIGONLINE000217

Identyfikator zasobu:
oai:jbc.bj.uj.edu.pl:179486

Źródło finansowania:
Synat

Federacja Bibliotek Cyfrowych

Kolekcje, do których przypisana jest publikacja:

Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa > Klasyfikacja systematyczna > Bibliotekarstwo
Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa > Klasyfikacja systematyczna > Biologia > Rolnictwo
Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa > Projekty > Synat
Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa > Kolekcje tematyczne > Baza zasobów cyfrowych z zakresu nauk przyrodniczo-matematycznych
Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa > Czytelnie > Zasoby online

II. 3.3. Opis wyszukiwarki Federacji Bibliotek Cyfrowych w JBC, wersja 2.

4 Ankieta dotycząca funkcjonalności repozytorium UJ

Celem ankiety(zaplanowanej na etapie B25 w projekcie SYNAT) było zbadanie percepcji repozytorium UJ jako bazy wiedzy wśród studentów, pracowników naukowych i administracyjnych uniwersytetu. Użytkownicy platformy mają możliwość korzystania z opisów bibliograficznych przygotowanych dla nich w poprzednich etapach projektu SYNAT, ale także mieszają się one z treścią opracowaną w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej [6, pp. 1–2], [12, pp. 76–77]. Z tego względu ważne było określenie, jakich zasobów faktycznie poszukiwali ankietowani [7], [11, pp. 57–59], a kwestię tę poruszono w pytaniu nr 7.

Badanie zaplanowano na miesiąc maj. Przeprowadzona ankieta była anonimowa. Informacja o dostępnym arkuszu z pytaniami została rozesłana do wszystkich studentów, pracowników naukowych i administracyjnych UJ poprzez system uniwersyteckiej poczty elektronicznej. Próba badania wyniosła 1157 wypełnionych arkuszy (jest to jednak próba nierepreprezentatywna) [10]. Ankieta zawierała jedenaście punktów.

Pierwsze pytanie miało na celu określić jak często badani używają repozytorium UJ. Wyniki przedstawia Wykres 1. Ankietowany mógł określić, czy korzysta z udostępnianych treści częściej niż raz w miesiącu, rzadziej niż raz w miesiącu, czy przejrzał stronę jednokrotnie i już do niej nie wracał i czy nie miał okazji dotrzeć do zasobów bazy wiedzy UJ. Badani, którzy wybrali w tym pytaniu odpowiedź ostatnią rzadko rezygnowali z wypełniania pozostałej części ankiety. Jedynie 33 osoby (2,85% spośród wszystkich respondentów) po udzieleniu odpowiedzi na pierwsze pytanie pominęli uzupełnianie dalszych elementów badania. Taki stan wyników sugeruje, że ankietowani wprawdzie nie byli do tej pory zainteresowani dostępem do zasobów platformy, ale posiadali już doświadczenie z podobnymi miejscami w sieci i mimo to chcieli wziąć udział w badaniu.

Udzielone odpowiedzi na pytanie pierwsze rozłożyły się następująco – częściej niż raz w miesiącu korzystało 26,93% badanych, rzadziej niż raz w miesiącu 35,36%, jednokrotnie 13,81%, natomiast niekorzystających było 23,89%.Po udzieleniu odpowiedzi na to pytanie 33 badanych zrezygnowało, natomiast nikt nie pozostawił tego pola pustego.

W drugim pytaniu poruszono kwestię sposobów wyszukiwawczych. Badani zostali zapytani o to, za pomocą jakich narzędzi przeszukują zawartość bazy wiedzy UJ najczęściej [3, pp. 29–31]. Użytkownicy repozytoriów cyfrowych mogą docierać do zasobów z różnych źródeł niekoniecznie mając świadomość tego, że przeglądana treść akurat pochodzi z platformy ich macierzystej uczelni [16, p. 607]. Niemniej jednak wnioskując z odpowiedzi na pytanie pierwsze, nieświadomych było mniej niż 24%. Spośród odpowiedzi cztery w jednoznaczny sposób pozwalają na stwierdzenie, że użytkownik nie wiedział o istnieniu Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej (ankietowani wybrali odpowiedź ostatnią, otwartą i wpisali komunikat, że pierwszy raz słyszą o takiej platformie). Pozostała część badanych była świadoma funkcjonowania repozytorium cyfrowego działającego w ramach uniwersytetu, z którym są związani. Odpowiedzi przedstawia Wykres 2.

Jako źródła wyszukiwania treści w bazie wiedzy UJ 20,14% ankietowanych wybrało Google. Następnego dostarczyciela informacji – Europeane – wybrało tylko 0,51% użytkowników. Federacja Bibliotek Cyfrowych skupiająca wyniki wszystkich bibliotek cyfrowych w Polsce została wybrana jedynie przez 8,84% badanych. Natomiast odpowiedź czwarta, Strona Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej, była wybierana przez większość ankietowanych (67,11%). Trzydziestu trzech respondentów (3.39% z zakresu uzyskanych wyników) wybrało odpowiedź otwartą. Wśród tych wyników jeden badany stwierdził, że korzystał z repozytorium tylko poprzez link podesłany przez prowadzącego zajęcia. Trzech ankietowanych odpowiedziało, że korzysta z JBC poprzez extranet UJ lub z poziomu platformy Westlaw International. Pozostałe odpowiedzi sugerowały, że użytkownicy nie przeszukują zasobów JBC. Ponieważ nie pozostawili tego pola pustego może to sugerować, że docierają do zasobów w sposób alternatywny, niewymagający przeszukiwania, jak np. poprzez wymienione uzyskanie linku od innych osób. 177 badanych (15,30% spośród wszystkich odpowiedzi) zrezygnowało z wyboru jakiejkolwiek opcji.

Następnie zapytano ankietowanych o to, jak często udaje się im dotrzeć do szukanego materiału w repozytorium UJ. Rezultat przestawia Wykres 3. 45,95% osób, które udzieliły odpowiedzi uznała, że proces wyszukiwania informacji w ich przypadku często kończy się powodzeniem. 37,64% badanych stwierdziło, że rzadko dociera do potrzebnego materiału,

natomiast 16,42% stwierdziło, że nigdy nie udaje im się znaleźć odpowiednich pozycji w repozytorium. 13,31% ankietowanych zrezygnowało z udzielenia odpowiedzi na to pytanie.

W pytaniu czwartym zapytano o najskuteczniejszy zdaniem ankietowanego sposób wyszukiwania informacji. 43,38% udzielonych odpowiedzi wskazywało na wyszukiwanie zaawansowane i tyle samo na wyszukiwanie proste. Pozostałe dwie opcje wybrało 13,24% ankietowanych (odpowiednio 8,34% dla przeszukiwania kolekcji i indeksów i 4,90% dla wykorzystania powiązań pomiędzy dokumentami). 14,83% ankietowanych odmówiło odpowiedzi na to pytanie. Wyniki przedstawia Wykres 4.

W następnym pytaniu poruszono kwestię poprawy sposobów dostarczania treści przez obecne systemy repozytoryjne, których przykładem jest Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa (Wykres 5). Pytano o przejrzystość i czytelność organizowanych w ramach JBC kolekcji tematycznych, formalnych i przedmiotowych [5, pp. 102–106]. Respondenci w 73,90% zaznaczyli jedną z dwóch opcji. Spośród uzyskanych odpowiedzi 54,27% ankietowanych stwierdziło, że obecny układ kolekcji jest przejrzysty i czytelny. Pozostałe 45,73% zaprzeczyło temu stwierdzeniu.

Pytanie to w zestawieniu z innymi odpowiedziami również ukazuje pewną zależność. Badani, którzy określali siebie jako stałych czytelników bazy wiedzy UJ (poprzez zaznaczenie odpowiedzi pierwszej w pierwszym pytaniu), w 65,63% stwierdzili, że obecna struktura im odpowiada. Czytelnicy odwiedzający repozytorium rzadziej niż raz w miesiącu tak samo odpowiedzieli w 54,92%. Osoby, które odwiedziły stronę JBC jednokrotnie nie miały zastrzeżeń do struktury bazy w 38,13%, natomiast nieodwiedzający jedynie w 30,51%. Zestawienie przedstawia Wykres 12.

Zależność powtarza się również w zestawieniu z pytaniem trzecim. Respondenci, którzy stwierdzili, że często udaje się im dotrzeć do szukanego materiału byli usatysfakcjonowani z korzystania z układu kolekcji w 70,12%. Osoby, które rzadko docierały do szukanej treści uznały strukturę publikacji za przejrzystą w 43,03%, a ci, którzy nie mogli znaleźć szukanych materiałów w 80,95% nie byli zadowoleni z przeglądania bazy.

Najważniejsze jednak może być zestawienie pytania piątego z pytaniem czwartym. Ankietowani, którzy zadeklarowali, że przeglądanie indeksów jest ich zdaniem najlepszym sposobem docierania do treści, uznali strukturę za przejrzystą jedynie w 47,76%. Natomiast ci, którzy wykorzystują powiązania pomiędzy publikacjami podobnie odpowiedzieli w 38,46%.

system nauki i techniki
Utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

Wykres 6przedstawia najwygodniejszy sposób odczytywania treści publikacji zdaniem czytelników.

Pytanie siódme miało na celu określić, jaki typ zasobów interesuje potencjalnych czytelników najbardziej [13, pp. 194–195]. Tym samym określono również w pewnym stopniu świadomość czytelników, jakiego rodzaju bazy ankieta dotyczyła. Respondenci w 69,59% oznajmili, że są zainteresowani dostępem do informacji naukowej, w 3,18% zakomunikowali chęć uzyskania możliwości dotarcia do prac dyplomowych, magisterskich czy doktorskich. Następne trzy odpowiedzi nakreślały główne rodzaje zasobów dostępne w ramach Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej. Dla badanych Starodruki były najważniejsze w 6,16%, materiały dydaktyczne w 12,80% a gazety i czasopisma historyczne w 8,28%. Odpowiedzi przestawia Wykres 7.

Stali czytelnicy JBC byli z kolei zainteresowani dostępem do prac naukowych, dyplomowych czy doktorskich lub materiałów dydaktycznych stanowili grupę 83,39%. Podobne odpowiedzi wybrało 88,23% czytelników, którzy głównie przeszukują zasoby JBC bezpośrednio ze strony repozytorium.

Natomiast pracownicy naukowi byli przede wszystkim zainteresowani dostępem do materiałów naukowych (80,58% uzyskanych odpowiedzi). Analogicznie pracownicy uniwersytetu wykazali taką potrzebę w 55,47%, a studenci w 68,80%. Natomiast ta ostatnia grupa użytkowników była zainteresowana w znacznym stopniu materiałami dydaktycznymi (18,26%). Wyniki przedstawiają Wykresy 16 i 17 [9, p. 225].

Pytanie ósme określa, w jakim stopniu czytelnicy oczekują dostosowania graficznego interfejsu bazy do korzystania z urządzeń mobilnych. 59,63% badanych zakomunikowało potrzebę takiej funkcjonalności. W zestawieniu z pytaniem jedenastym wynika, że najczęściej podobne oczekiwania są obecne wśród studentów (63,29%), co sugeruje, że potrzeba ta będzie się w przyszłości nasilać. Wyniki przestawia Wykres 8.

Pytanie nr 9 i 10 dotyczą podejścia czytelników do publikowania treści i otwartego dostępu do prac dla osób związanych z uniwersytetem. 84,71% badanych stwierdziło, że prace naukowe stworzone przez kadrę UJ powinny być dostępne poprzez extranet. Natomiast 51,78% respondentów uznało, że takie publikacje powinny być dostępne dla wszystkich osób, niezależnie od powiązań z uniwersytetem.

system nauki i techniki
Utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

Ostatnie pytanie (Wykres 11) określało przynależność ankietowanego do jednej z trzech podanych grup. Ankietę wypełniło 20,49% pracowników naukowych, 13,53% pracowników administracji i 65,98% studentów. Wynika z tego, że spośród 3798 nauczycieli akademickich ankietę wypełniło 5,17%. Jest to grupa najliczniejsza, analogicznie w badaniu wzięło udział 4,39% pracowników administracji i 1,37% studentów.

4.1 Wnioski

W badaniu wzięło udział łącznie 1,98% osób związanych z uniwersytetem. Najaktywniejszą grupą byli pracownicy naukowi. Najliczniej reprezentowani byli studenci. Ankieta wykazała, że respondenci są głównie zainteresowani z użytkowania repozytorium w celach naukowych [2, pp. 24–26], [18, p. 51]. Natomiast zaawansowane wyszukiwanie informacji dla innych potrzeb nie jest dla nich konieczne. Badanie dowiodło również, że proces wyszukiwania nie zawsze jest dopasowany do potrzeb użytkownika. Jedynie 13,24% badanych korzystało z kolekcji, indeksów i powiązań pomiędzy publikacjami. Również wyszukiwanie proste jest dla ankietowanych ważną funkcją. Kolejną kwestią jest podejście osób związanych z Uniwersytetem do dostępności prac naukowych tworzonych przez studentów i pracowników naukowych. Większość opowiedziała się za otwartym dostępem dla osób związanych z ich jednostką, ale już tylko połowa zgodziłaby się na otwarty dostęp dla wszystkich.

4.2 Formularz ankiety

Prosimy o wypełnienie krótkiej, anonimowej ankiety mającej na celu zbadanie funkcjonalności Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej jako bazy wiedzy UJ. Wyniki ankiety pozwolą nam na dostosowanie serwisu do Państwa potrzeb i oczekiwań.

1. Czy korzystał(a) Pani/Pan z Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej, jak często?
    a. Częściej niż raz w miesiącu
    b. Czasami, ale rzadziej niż raz w miesiącu
    c. Jednokrotnie
    d. Nie korzystam

2. Za pomocą jakich narzędzi Pani/Pan przeszukuje najczęściej zasoby JBC?
    a. Google
    b. Europeana
    c. Federacja Bibliotek Cyfrowych
    d. Strona Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej
    e. Inne:
3. Jak często udaje się Pani/Panu dotrzeć do szukanego materiału w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej?
    a. Często
    b. Rzadko
    c. Nigdy
4. Który z poniższych sposobów wyszukiwania informacji wydaje się Pani/Panu najskuteczniejszy?
    a. Wyszukiwanie proste
    b. Wyszukiwanie zaawansowane
    c. Przeszukiwanie kolekcji lub indeksów
    d. Wykorzystanie powiązań pomiędzy dokumentami
    e. Inne:
5. Jak Pani/Pan ocenia organizację zasobów w JBC (układ kolekcji, struktura publikacji, powiązania pomiędzy publikacjami)?
    a. Przejrzysta i funkcjonalna
    b. Zbyt złożona
6. Jaki format prezentacji tekstu Pani/Pan preferuje?
    a. PDF
    b. DjVu
    c. Tekstowy – TXT, DOC, ODT, HTML itp.
7. Jaki typ zasobów interesuje Panią/Pana najbardziej?
    a. Publikacje naukowe i popularnonaukowe
    b. Materiały dydaktyczne (skrypty, wykłady, prezentacje itp.)
    c. Gazety i czasopisma historyczne
    d. Starodruki, rękopisy
    e. Prace doktorskie i dyplomowe

8. Czy interesuje Panią/Pana korzystanie z zasobów bibliotek cyfrowych poprzez urządzenia mobilne?
    a. Tak
    b. Nie
9. Czy uważa Pani/Pan, że prace naukowe powstałe na Uniwersytecie Jagiellońskim powinny być zamieszczane w repozytorium cyfrowym dostępnym dla pracowników i studentów UJ (poprzez extranet)?
    a. Tak
    b. Nie
    c. Nie mam zdania
10. Czy uważa Pani/Pan, że prace naukowe powstałe na Uniwersytecie Jagiellońskim powinny być zamieszczane w otwartym repozytorium cyfrowym dostępnym dla każdego użytkownika sieci Internet?
    a. Tak
    b. Nie
    c. Nie mam zdania
11. Do jakiej z poniższych grup Pani/Pan należy?
    a. Student
    b. Pracownik naukowy
    c. Pracownik uniwersytetu

4.3 Wykresy

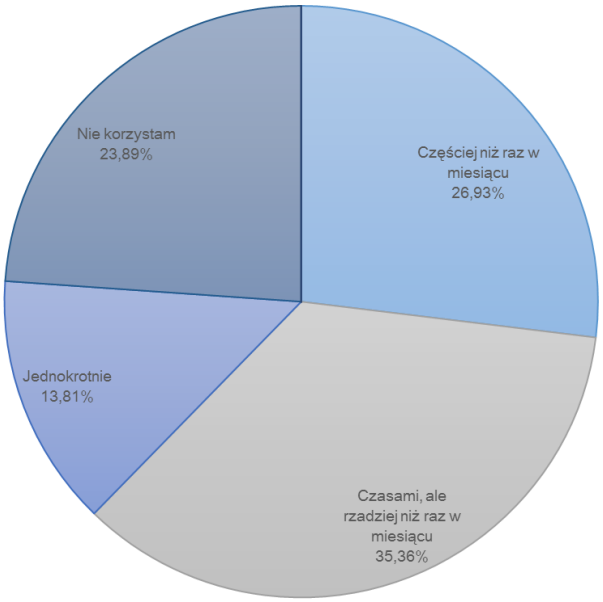

Wykres 1. Czy korzystał(a) Pani/Pan z Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej, jak często?

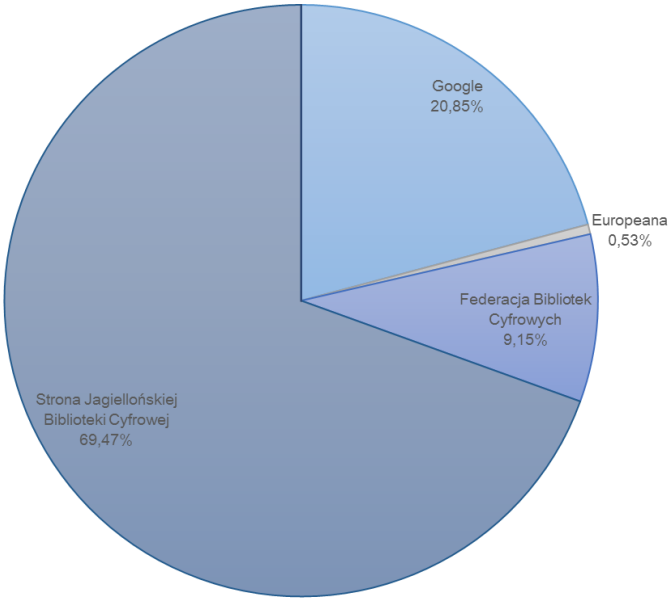

Wykres 2. Za pomocą jakich narzędzi Pani/Pan najczęściej przeszukuje zasoby JBC?

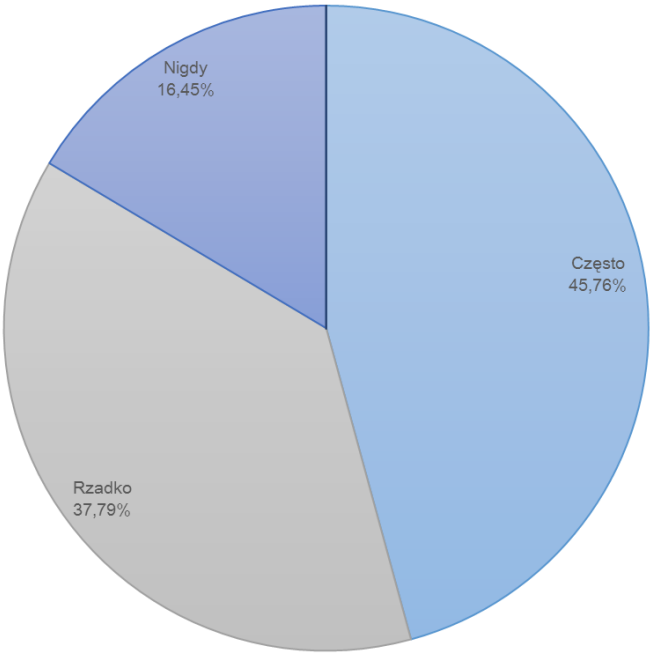

Wykres 3. Jak często udaje się Pani/Panu dotrzeć do szukanego materiału w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej?

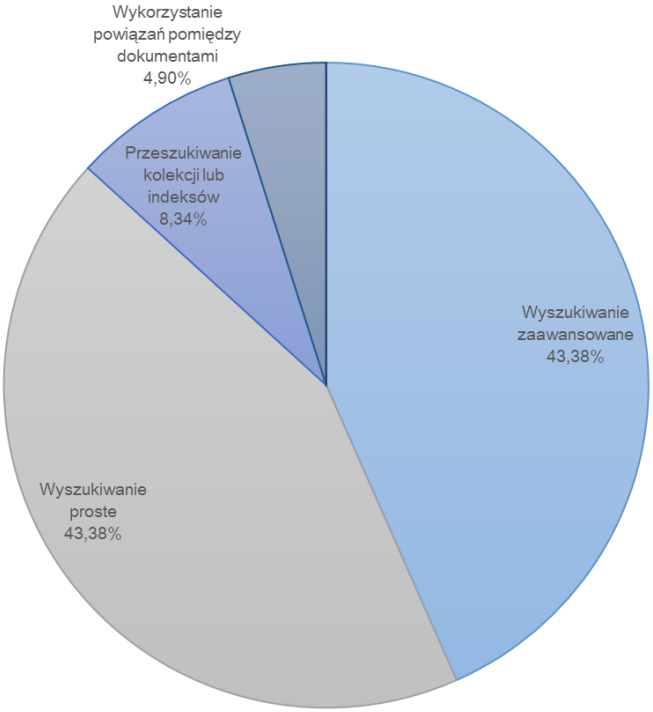

Wykres 4. Który z poniższych sposobów wyszukiwania informacji wydaje się Pani/Panu najskuteczniejszy?

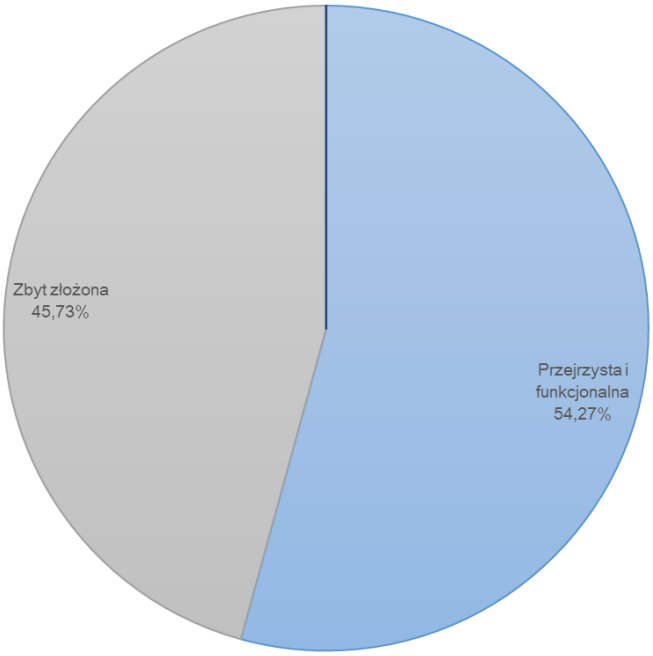

Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia organizację zasobów w JBC (układ kolekcji, struktura publikacji, powiązania pomiędzy publikacjami)?

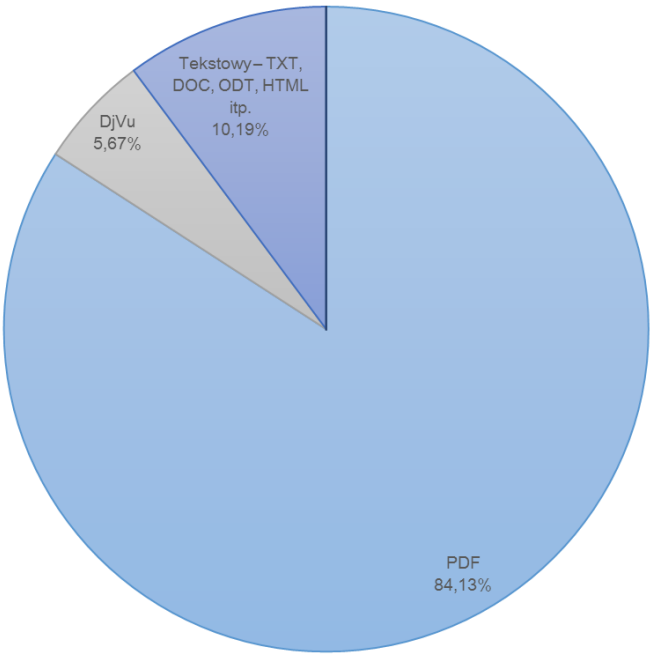

Wykres 6. Jaki format prezentacji tekstu Pani/Pan preferuje?

system nauki i techniki
Utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

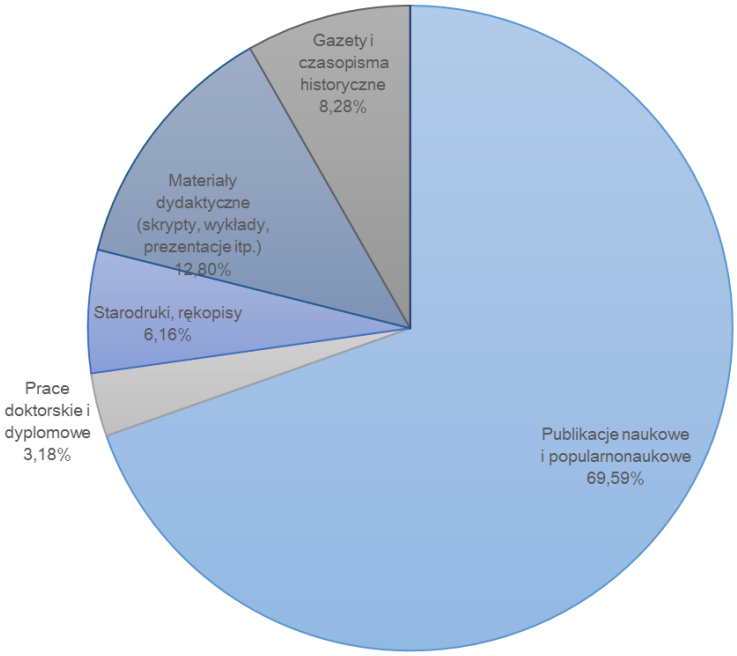

Wykres 7. Jaki typ zasobów interesuje Panią/Pana najbardziej?

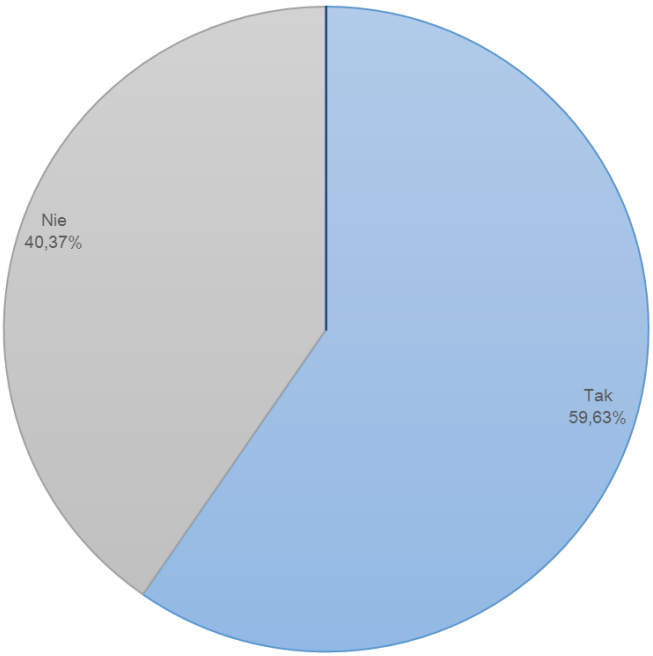

Wykres 8. Czy interesuje Panią/Pana korzystanie z zasobów bibliotek cyfrowych poprzez urządzenia mobilne?

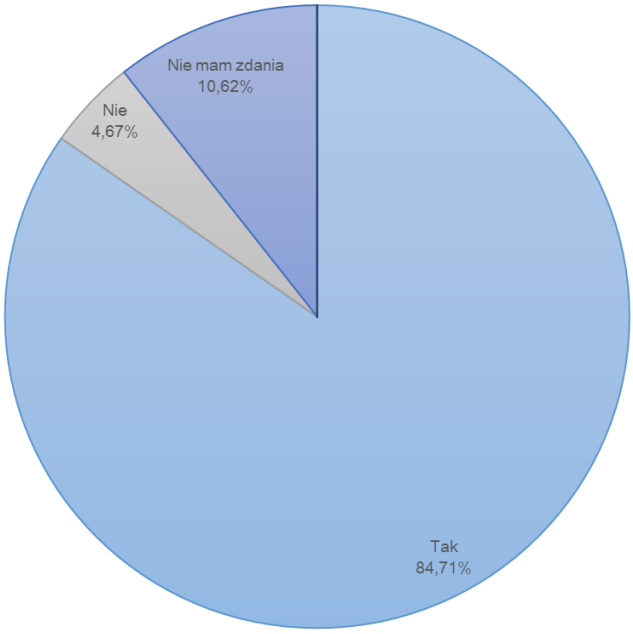

Wykres 9. Czy uważa Pani/Pan, że prace naukowe powstałe na Uniwersytecie Jagiellońskim powinny być zamieszczane w repozytorium cyfrowym dostępnym dla pracowników i studentów UJ (poprzez extranet)?

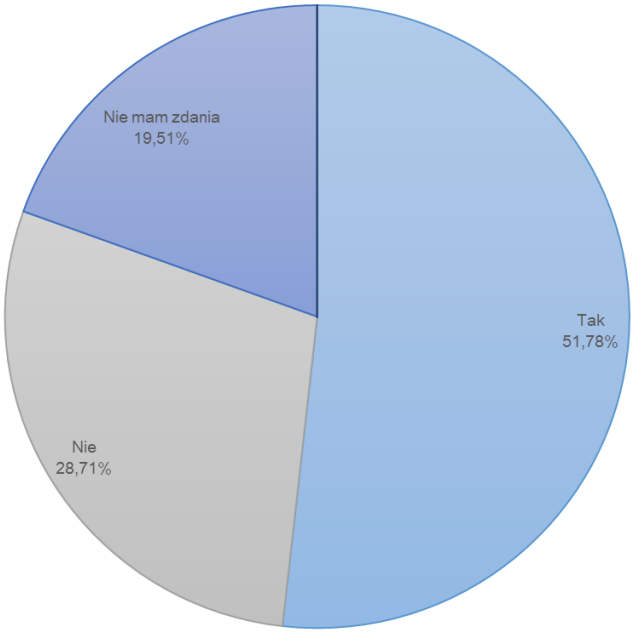

Wykres 10. Czy uważa Pani/Pan, że prace naukowe powstałe na Uniwersytecie Jagiellońskim powinny być zamieszczane w otwartym repozytorium cyfrowym dostępnym dla każdego użytkownika sieci Internet?

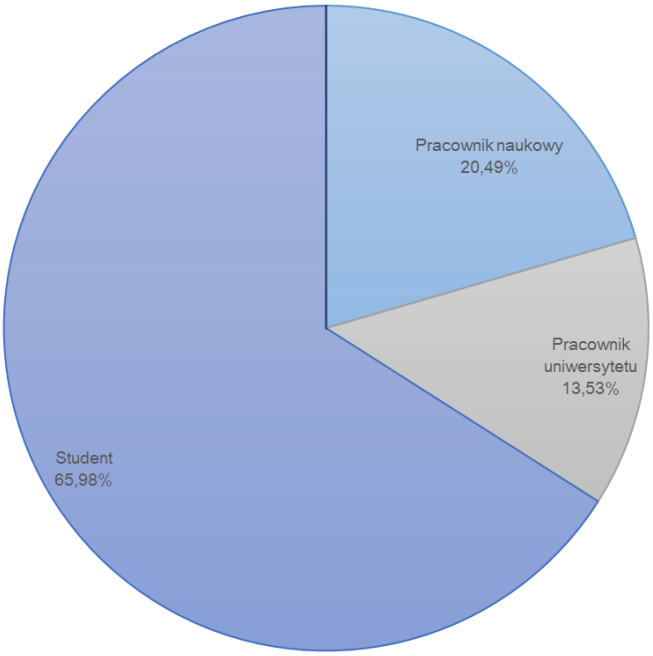

Wykres 11. Do jakiej z poniższych grup Pani/Pan należy?

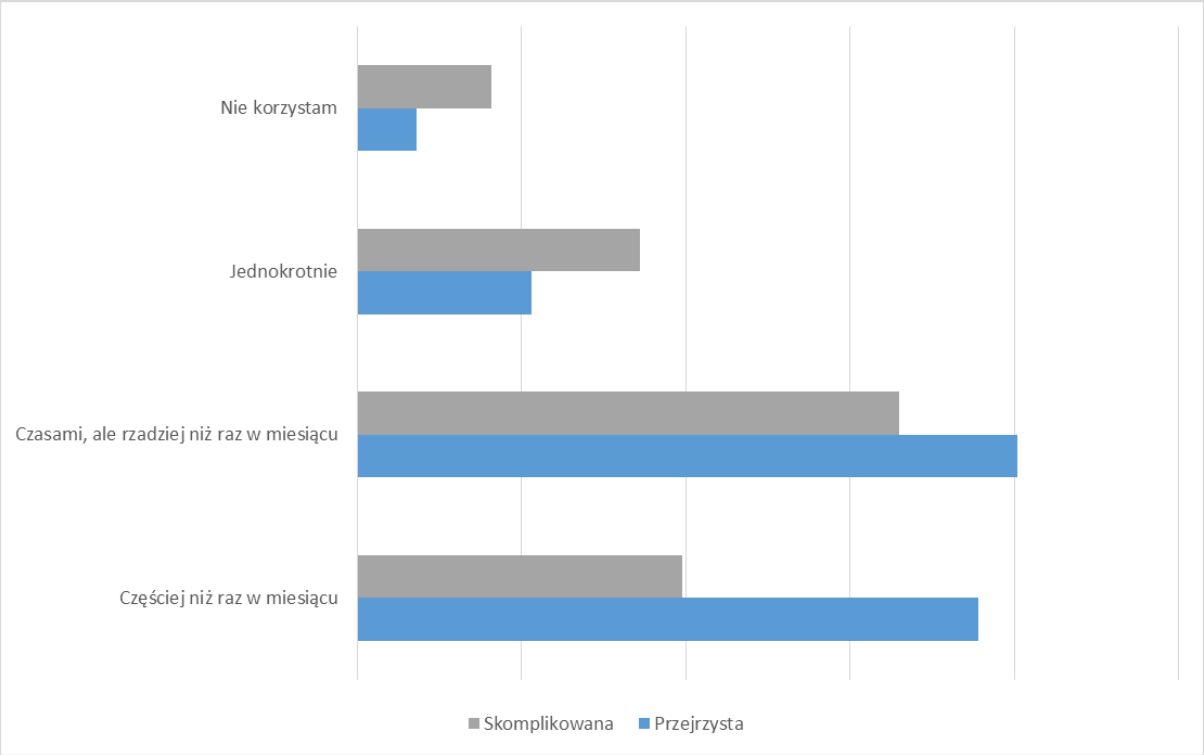

Wykres 12. Zestawienie pytań 1 i 5

system nauki i techniki
Utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

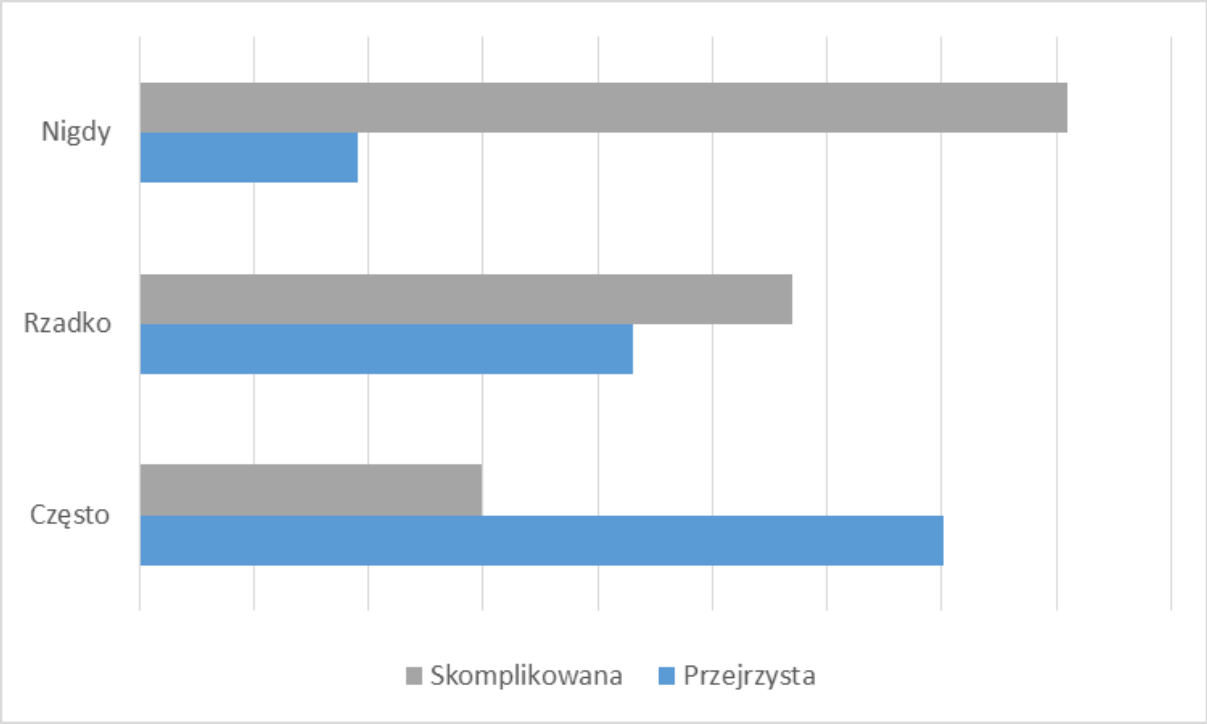

Wykres 13. Zestawienie pytań 3 i 5

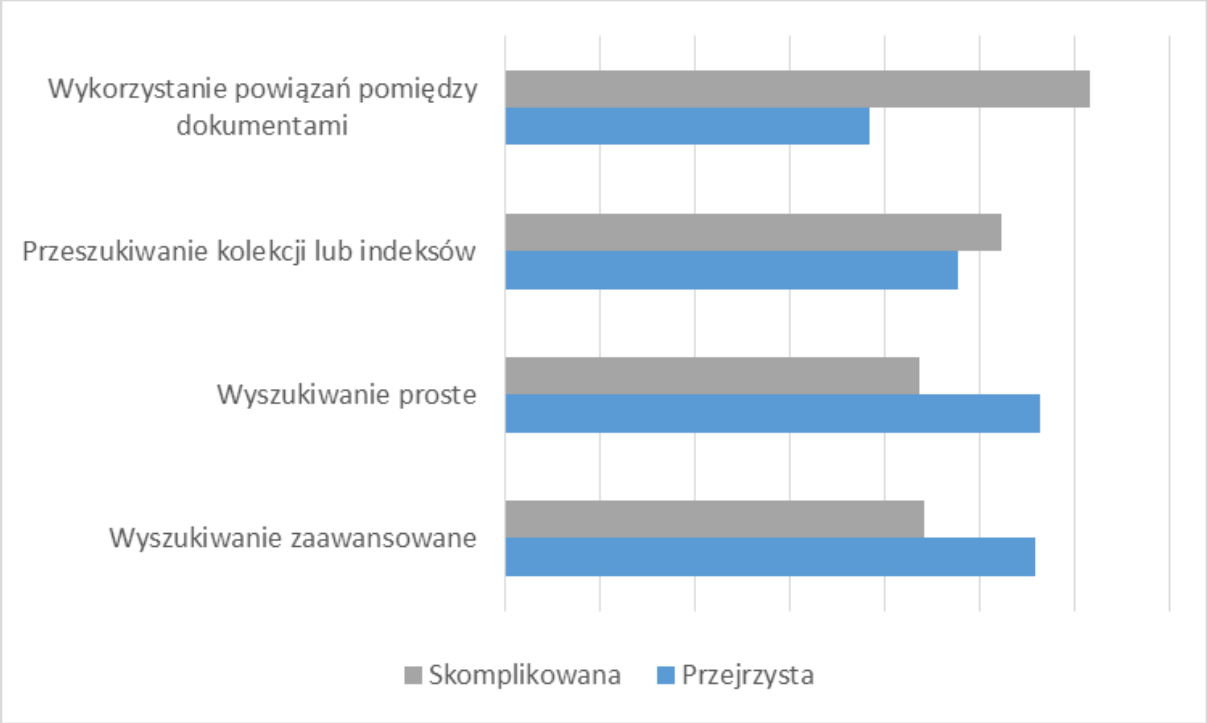

Wykres 14. Zestawienie pytań 4 i 5

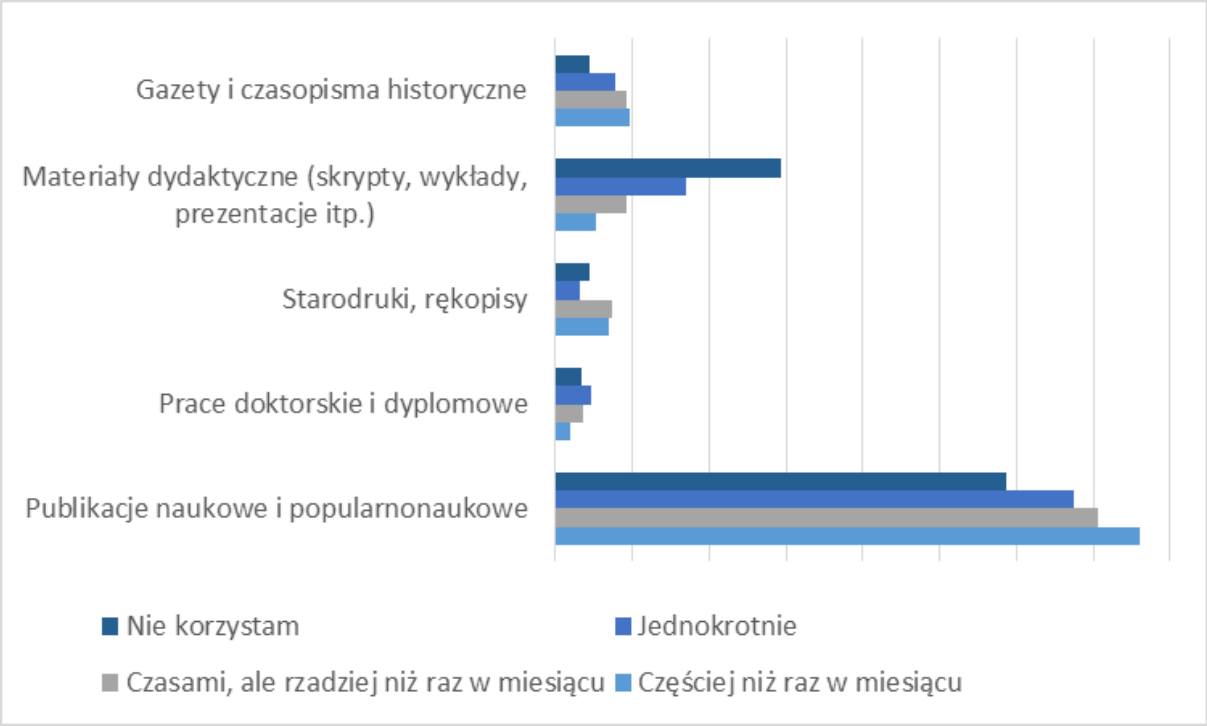

Wykres 15. Zestawienie pytań 1 i 7

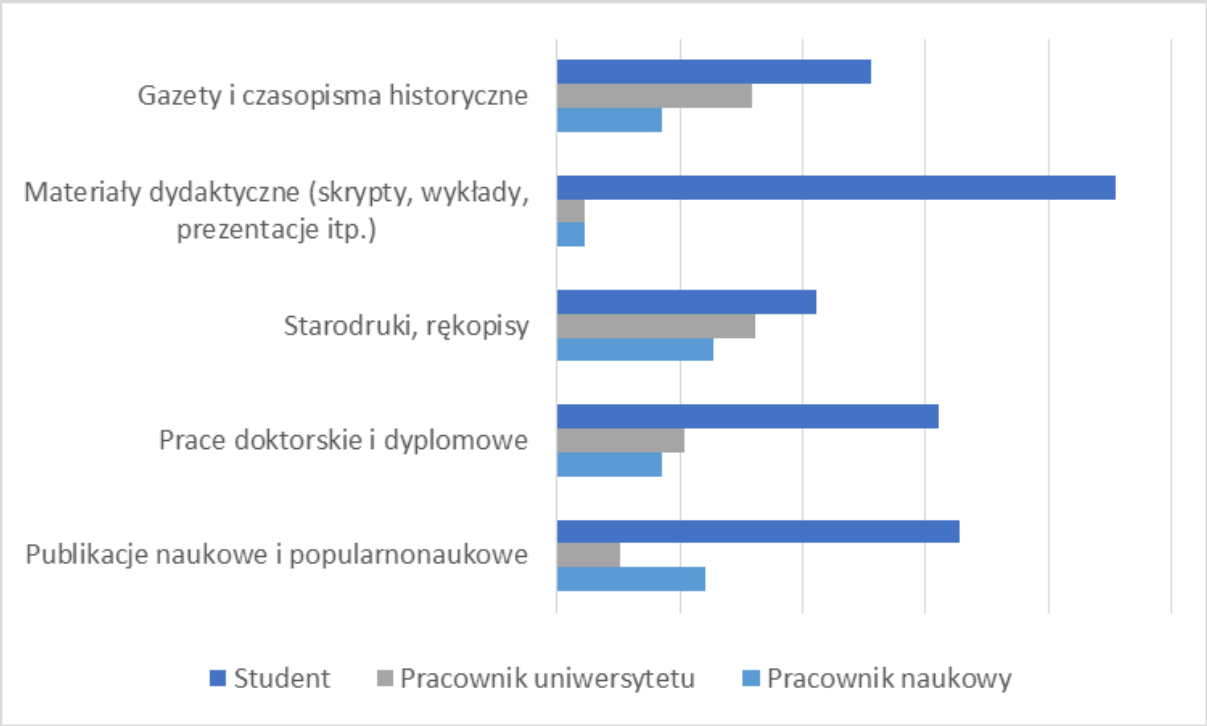

Wykres 16. Zestawienie pytań 11 i 7

system nauki i techniki
Utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

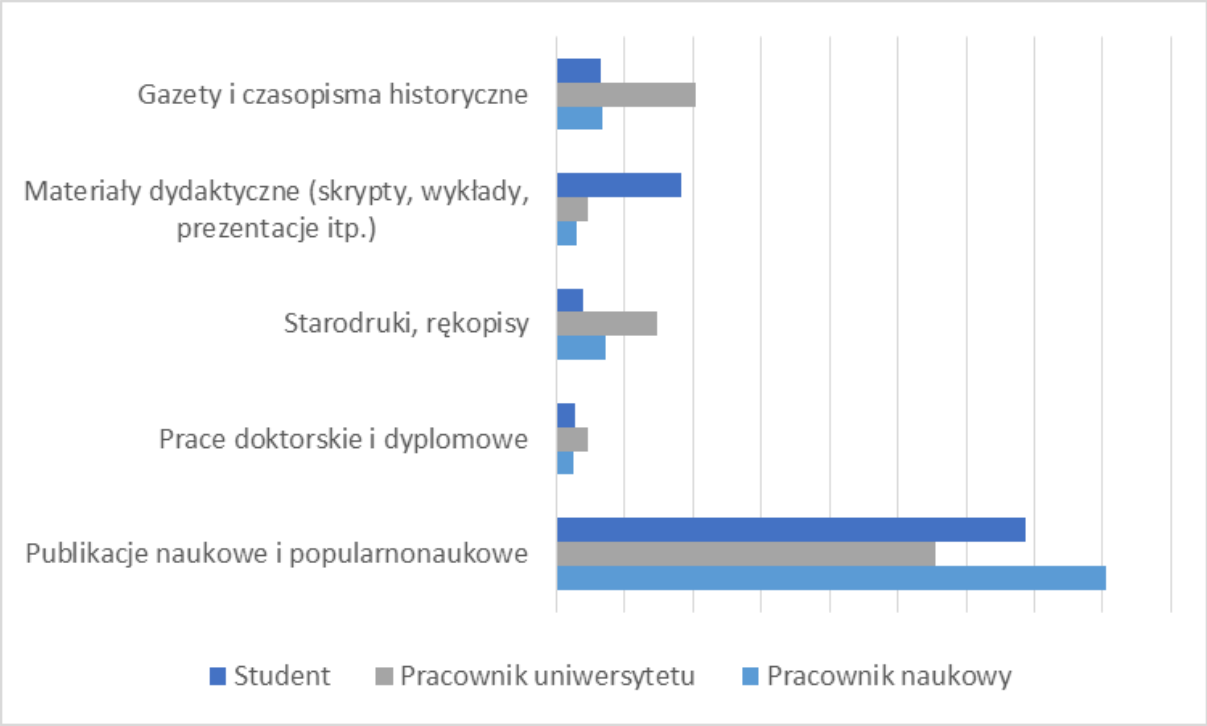

Wykres 17. Zestawienie pytań 11 i 7 (odwrócone)

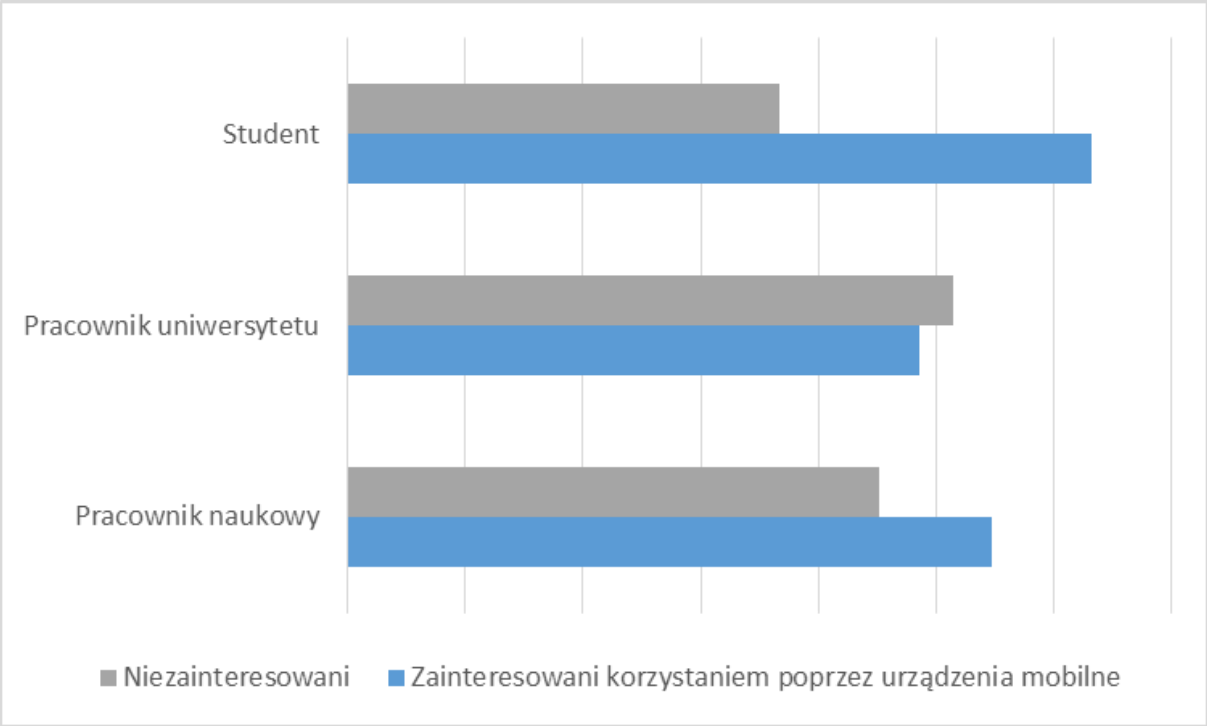

Wykres 18. Zestawienie pytań 11 i 8

system nauki i techniki
Utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

5 Porównanie wizualnych aspektów serwisu systemu Passim oraz strony Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej

Wykonane zostało porównanie stron systemu Passim oraz Jagiellońskiej Biblioteki cyfrowej pod kątem prezentacji metadanych, możliwości wyszukiwawczych oraz dostępnych interfejsów. Badane funkcje ograniczały się do roli serwisu w zakresie dostarczania metadanych dokumentów. Na tym etapie nie badano funkcji repozytoryjnej w zakresie przechowywania dokumentów.

5.1 Ogólny wygląd

Strona systemu Passim jest dosyć szeroka (1218 px), dla porównania zrzut ekranu strony JBC został przycięty do identycznych rozmiarów (szerokość obszaru strony JBC to 960 px). Zastosowany w systemie Passim mocno poziomy układ serwisu jest rozwiązaniem nietypowym, co może powodować problemy w intuicyjności nawigacji oraz utrudniać odbiór prezentowanych informacji tekstowych. Dla obydwu serwisów dostępny jest także interfejs w języku angielskim (interfejsy można przełączać za pomocą linków znajdujących się u góry strony). Na stronach głównych obu serwisów czołowe miejsce zajmuje pole wyszukiwania, do którego można wpisywać zapytania od razu po załadowaniu strony. Aby skorzystać z wyszukiwania zaawansowanego w systemie Passim, konieczne jest założenie konta. Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa umożliwia wyszukiwanie zaawansowane zarówno użytkownikom zalogowanym jak i niezalogowanym (posiadanie konta nie wprowadza dodatkowych usprawnień w tym zakresie).

system nauki i techniki
Utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

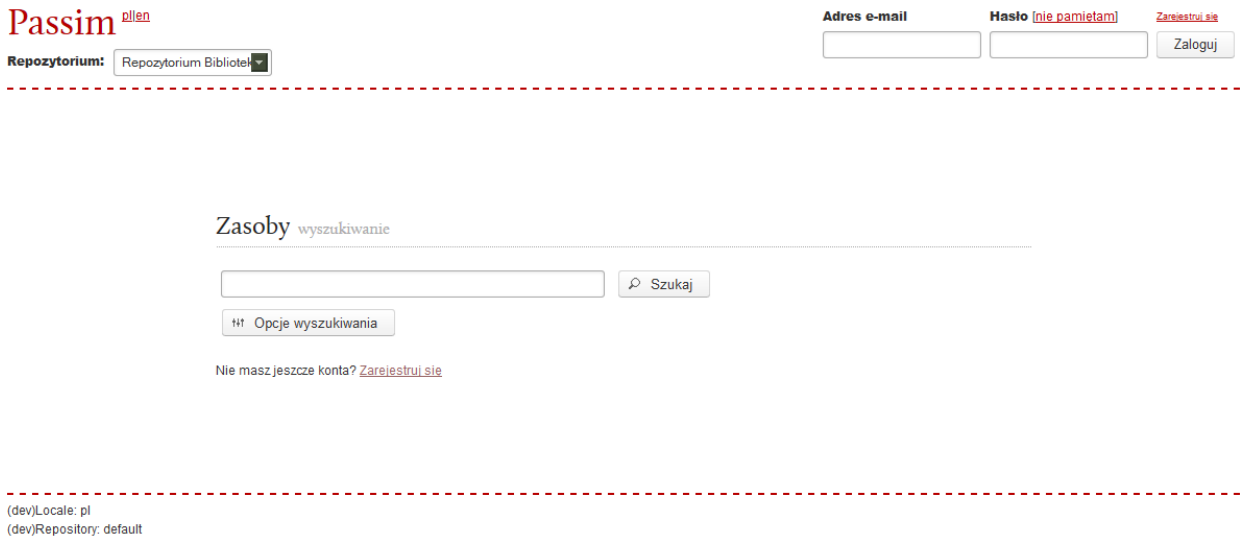

II. 5.1. Strona główna serwisu systemu Passim.

II. 5.2. Strona główna Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej.

5.2 Wygląd stron z metadanymi dokumentów

Przeprowadzono porównanie wyglądu stron z metadanymi dokumentów w Jagiellońskiej Bibliotece cyfrowej oraz ich odpowiedników po zaimportowaniu do bazy Passim. Porównanie wykonano w zakresie układu treści, doboru kroju i stopnia pisma oraz innych elementów, niosących informacje o dokumencie oraz narzędzi pomocniczych.

W obu przypadkach zastosowano schemat zawierający zestaw metadanych oraz miniaturę, jednak w trochę innym układzie. Istniejące w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej miniatury

dokumentów nie zostały zaimportowane do systemu Passim, jednakże z układu strony wynika, iż taka funkcja jest najprawdopodobniej możliwa.

Opis wydania

Centrum NANOSAM : przegląd osiągnięć

Tytuł.:
Centrum NANOSAM : przegląd osiągnięć

Współtwórca:
Prauzner-Bechcicki, Jakub Sylwin. Red.

Wydawca:
Centrum Badań Układów Nanoskopowych i Zaawansowanych Materiałów (NANOSAM). Uniwersytet Jagielloński

Miejsce wydania/powstania:
Kraków

Data:
2008

Język:
pol

Zakres:
21 w.

Temat i słowa kluczowe:
technologia

Typ zasobu:
e-książka

Format:
application/pdf

Źródło:
Uniwersytet Jagielloński. Centrum Badań Układów Nanoskopowych i Zaawansowanych Materiałów (NANOSAM)

Identyfikator dokumentu cyfrowego:
DIGONLINE000045

Status prawny:
Copyright

Właściciel praw:
Uniwersytet Jagielloński. Centrum Badań Układów Nanoskopowych i Zaawansowanych Materiałów (NANOSAM)

Identyfikator zasobu:
oai:jbc.bj.uj.edu.pl:63258

Źródło finansowania:
Synat

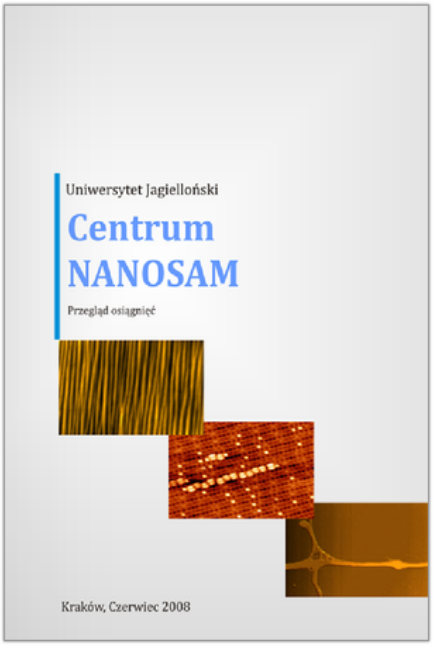

Pokaż treść!

Publikacja zamieszczona na stronie Centrum Badań Układów Nanoskopowych i Zaawansowanych Materiałów (NANOSAM). Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa pośredniczy w jej udostępnianiu w ramach projektu Synat (po wybraniu treści pojawi się strona z odnośnikiem do źródła zasobu).

II. 5.3. Wygląd strony metadanych w JBC.

Przy tworzeniu schematu wyglądu strony z opisem obiektu na potrzeby Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej zastosowano układ podkreślający widoczność wartości pól. Etykiety zosta-

ły złożone mniejszym fontem oraz użyto barwy tekstu mniej kontrastującej z tłem. Każda z wartości oraz etykiet jest linkiem, co umożliwia natychmiastowe wymuszenie wyszukania tej frazy w podstronie zawierającej wyszukiwarkę. Kliknięcie etykiety przenosi do indeksu, zawężonego do danego typu (w zależności od wybranej etykiety). Obszar opisu wydania składa się z nazwy wydania (zwykle tożsamej z tytułem), złożonej większym fontem, która znajduje się na górze; listy metadanych z lewej strony; miniatury oraz linku bezpośredniego do dokumentu (cały obszar miniatury także jest linkiem, co jest niezwykle intuicyjne i ułatwia korzystanie z obiektu); obszaru uwag, złożonego tekstem w kolorze czerwonym na żółtym tle, w celu zasygnalizowania ważnej informacji (obszar ten zawiera różne uwagi, w zależności od poszczególnych dokumentów: głównie jednak informacje na temat ograniczeń licencyjnych).

Centrum NANOSAM : przegląd osiągnięć e-książka

Tytuł:	Centrum NANOSAM : przegląd osiągnięć
Temat:	technologia
Format:	application/pdf
Źródło:	Uniwersytet Jagielloński. Centrum Badań Układów Nanoskopowych i Zaawansowanych Materiałów (NANOSAM)
Język:	pol
Wydawca:	Centrum Badań Układów Nanoskopowych i Zaawansowanych Materiałów (NANOSAM). Uniwersytet Jagielloński
Data:	2008
Typ:	e-książka
Współtwórca:	Prauzner-Bechcicki, Jakub Sylwin. Red.
Prawa:	Copyright
Zakres:	21 w.
Miejsce wydania/powstania:	Kraków
Identyfikator dokumentu cyfrowego:	DIGONLINE000045
Właściciel praw:	Uniwersytet Jagielloński. Centrum Badań Układów Nanoskopowych i Zaawansowanych Materiałów (NANOSAM)
ID:	1563

II. 5.4. Wygląd strony metadanych w systemie Passim.

Strona z metadanymi obiektu w systemie Passim zawiera na górze złożony większym fontem tytuł dokumentu oraz typ zasobu, prezentowany przy użyciu pisma o mniejszym stop-

niu w kolorze o mniejszym kontraście, co nie zaburza czytelności tytułu. Z lewej strony widnieje miniatura (z powodu nieimportowania miniatur z JBC znajduje się tam obraz zastępczy), z prawej natomiast metadane w układzie tabelarycznym. Etykiety i wartości pól nie są interaktywne (brak linków do treści dokumentu). Etykiety złożone są fontem pogrubionym, co powoduje zwiększenie widoczności nazw etykiet w opozycji do wartości poszczególnych pól.

Nie ma w zasadzie większych różnic w czytelności pomiędzy układem listy a układem tabelarycznym: główna różnica wystepuje w ilości miejsca potrzebnego na prezentację danych: układ listy jest bardziej optymalny pod względem zajmowanego miejsca (szczególnie w wymiarze poziomym). Czytelność wartości atrybutów jest lepsza w JBC z powodu zastosowania mniej wydatnego formatowania etykiet. Zastosowane jednak w systemie Passim formatowanie nie zaburza czytelności wartości atrybutów w stopniu znacznym.

Głównym problemem w prezentacji metadanych obiektu w systemie Passim jest brak odnośników w tabeli metadanych. Zastosowane w JBC automatyczne generowanie linków od każdej wartości atrybutu do wyszukiwania oraz od etykiet do indeksów pozwala na bardzo wygodną nawigację i znacząco ułatwia korzystanie z repozytorium.

W przypadku serwisu systemu Passim nie został zdeklarowany kolor tła, co może ograniczać czytelność w przypadku stosowania przez użytkownika własnego schematu kolorów dla standardowych dokumentów w przeglądarce internetowej. Poniższy zrzut ekranu ukazuje efekt niekonsekwencji w formatowaniu.

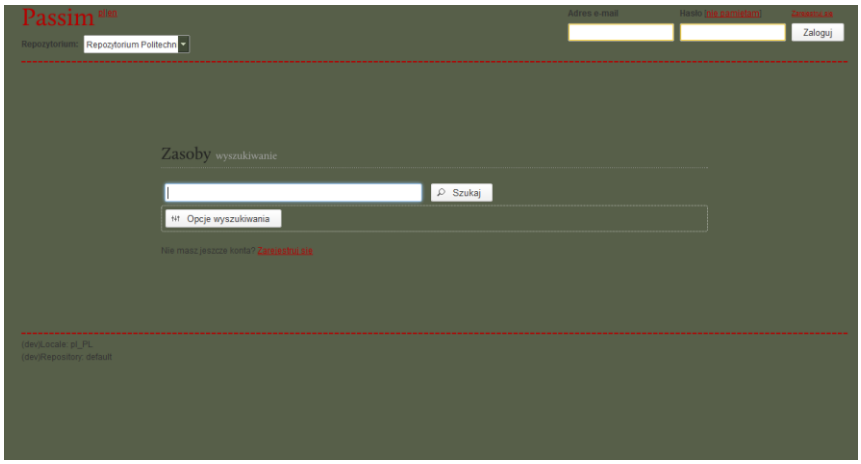

II. 5.5. Przykład braku zdeklarowania formatowania tła.

Znaczna szerokość strony systemu Passim umożliwia powstawanie bardzo długich wierszy, co w przypadku dłuższych tytułów powoduje zmniejszenie czytelności na skutek nieproporcjonalnego rozkładu wyrazów w dostępnej przestrzeni. Co ciekawe obszary wartości pól metadanych mają właściwie dopasowaną szerokość. Zjawiska te prezentuje poniższy zrzut ekranu:

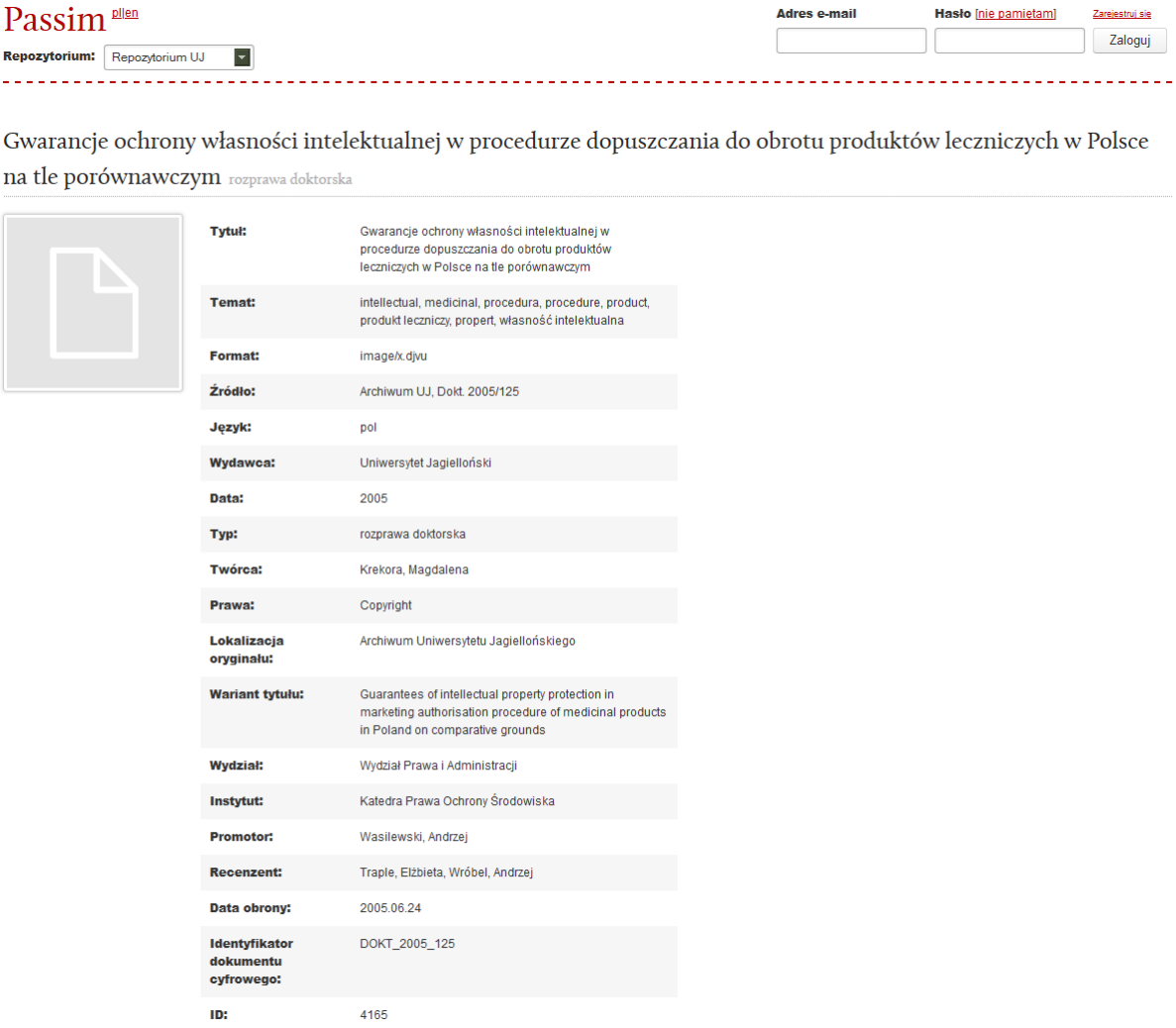

II. 5.6. Metadane pracy doktorskiej w systemie Passim (przykład długiego wiersza zawierającego tytuł dokumentu).

Widoczne są bardzo duże obszary niewykorzystanego miejsca, co może niekorzystnie wpływać na czytelność podstrony. Dla porównania zrzut opisu tego samego dokumentu z Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej:

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE

Opis wydania

Gwarancje ochrony własności intelektualnej w procedurze dopuszczania do obrotu produktów leczniczych w Polsce na tle porównawczym

Tytuł.:
Gwarancje ochrony własności intelektualnej w procedurze dopuszczania do obrotu produktów leczniczych w Polsce na tle porównawczym

Wariant tytułu:
Guarantees of intellectual property protection in marketing authorisation procedure of medicinal products in Poland on comparative grounds

Autor:
Krekora, Magdalena

Wydawca:
Uniwersytet Jagielloński

Data:
2005

Język:
pol

Temat i słowa kluczowe:
intellectual ; medicinal ; procedura ; procedure ; product ; produkt leczniczy ; propert ; własność intelektualna

Typ zasobu:
rozprawa doktorska

Wydział:
Wydział Prawa i Administracji

Instytut/Zakład/Katedra:
Katedra Prawa Ochrony Środowiska

Promotor:
Wasilewski, Andrzej

Recenzent:
Traple, Elżbieta ; Wróbel, Andrzej

Data obrony:
2005.06.24

Format:
image/x.djvu

Źródło:
Archiwum UJ, Dokt. 2005/125

Identyfikator dokumentu cyfrowego:
DOKT_2005_125

Lokalizacja oryginału:
Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego

Status prawny:
Copyright

Identyfikator zasobu:
oai:jbc.bj.uj.edu.pl:239527

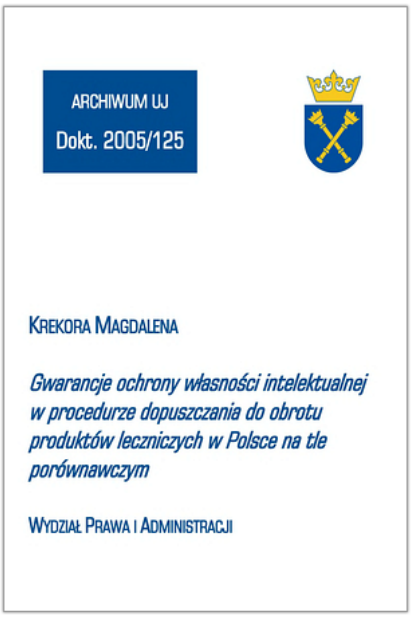

Pokaż treść!

II. 5.7. Metadane pracy doktorskiej w JBC.

system nauki i techniki
Utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

Wartości pól na ekranie metadanych w systemie Passim złożone są pismem o mniejszym stopniu, wydają się natomiast znacznie mniejsze niż w JBC z powodu większej szerokości obszaru strony.

5.3 Interfejs wyszukiwawczy

Oba badane serwisy oferują wyszukiwanie proste oraz wyszukiwanie zaawansowane (Passim tylko dla zalogowanych). Wyszukiwanie proste w systemie Passim może zostać wstępnie zawężone przez typ zasobu, a każdy z typów zawiera dalsze filtry. Przykład możliwości zawężenia wyszukiwania dla dokumentów w systemie Passim zawiera poniższy zrzut:

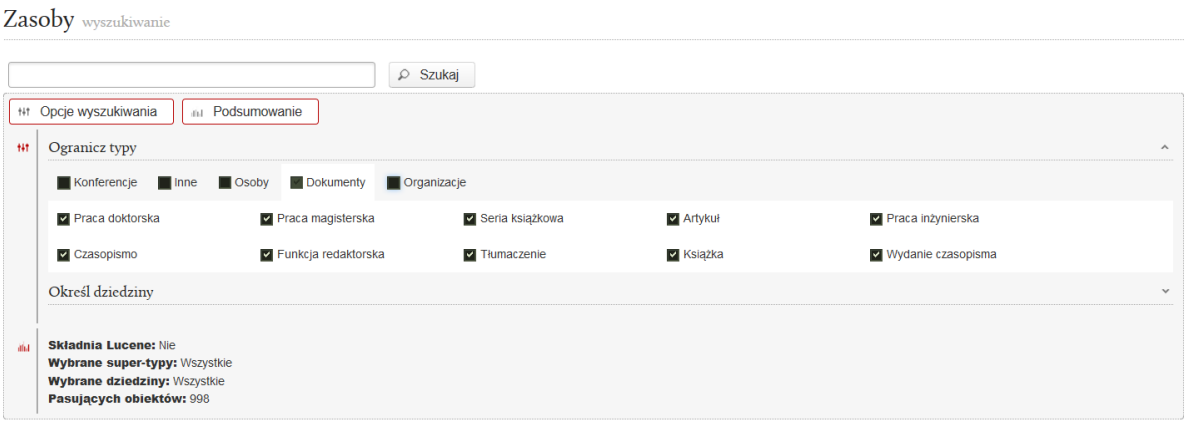

Il. 5.8. Wyszukiwanie proste w systemie Passim.

Wyszukiwanie proste w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej ogranicza się do jednego pola wyszukiwawczego, które oferuje także automatyczne podpowiedzi. Niestety, z powodu błędnego działania, mechanizm automatycznych podpowiedzi często utrudnia korzystanie z wyszukiwarki. Po wciśnięciu klawisza *Enter* wpisana fraza jest zastępowana pierwszą sugerowaną podpowiedzią, co może powodować u użytkownika znaczne frustracje, jeżeli podpowiedź odbiega od zadanej frazy. Ze strony JBC można także przeszukiwać zasoby innych bibliotek Federacji Bibliotek Cyfrowych.

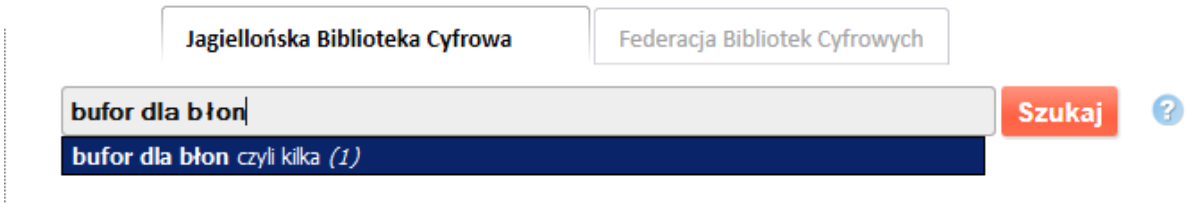

II. 5.9. Wyszukiwanie proste w JBC.

Wyszukiwanie zaawansowane w systemie Passim jest filtrowane pierwszorzędnie przez typ zasobu, a drugorzędnie przez zestaw dostępnych dla każdego typu metadanych. JBC nie zawiera zasobów innych niż dokumenty, w związku z czym takie kryterium filtrowania nie jest konieczne. Wyszukiwanie zaawansowane oferuje więcej opcji zawężenia zapytania. Zarówno w serwisie systemu Passim, jak i w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej istnieje opcja dodawania dodatkowych pól wyszukiwawczych i wskazania poszczególnych etykiet pól metadanych i relacji między nimi, co stwarza możliwość kreowania nawet bardzo skomplikowanych zapytań.

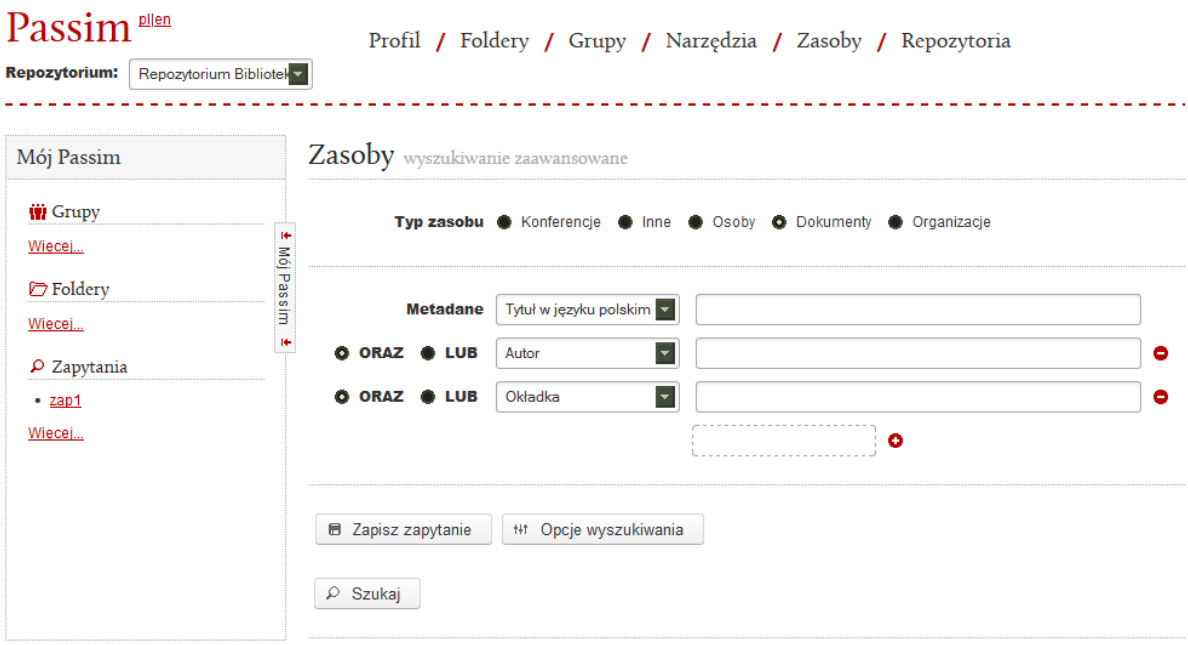

II. 5.10. Wyszukiwanie zaawansowane w systemie Passim.

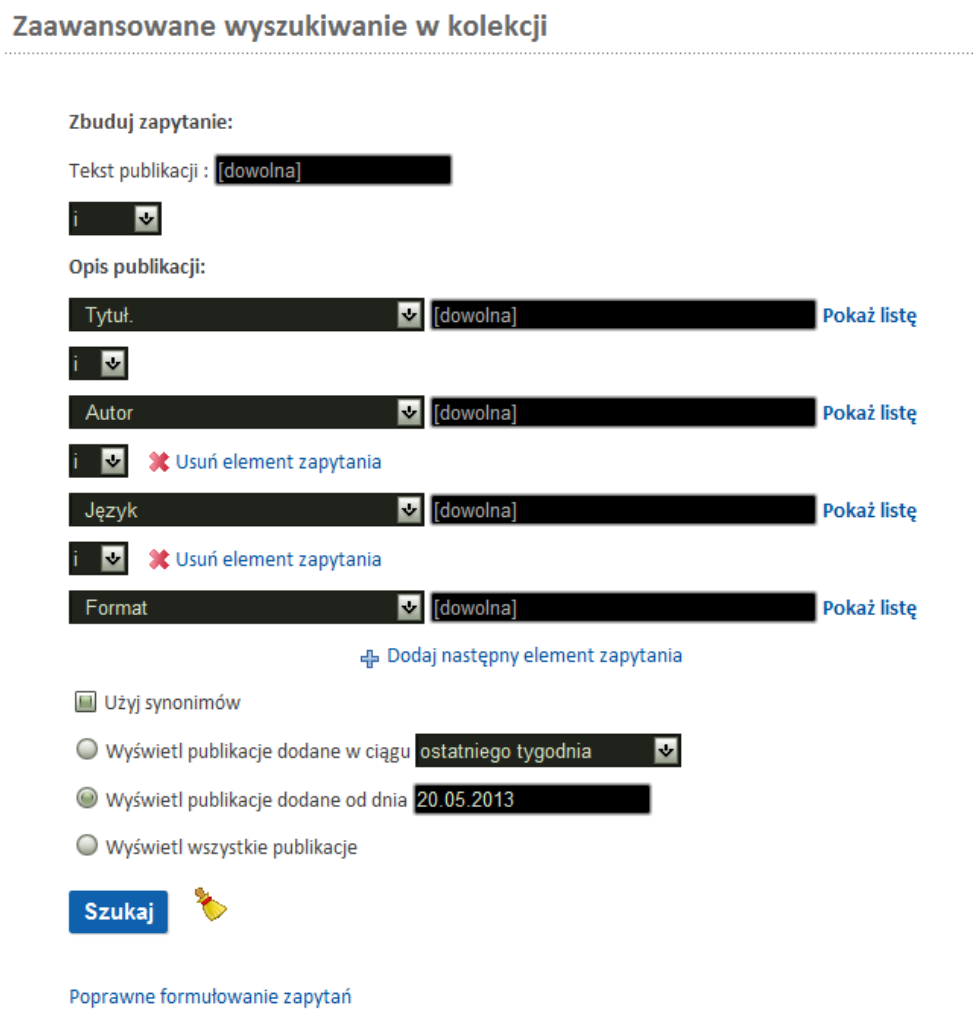

II. 5.11. Wyszukiwanie zaawansowane w JBC.

W JBC można wstawiać do pól wyszukiwania elementy z indeksu wartości dla każdego typu metadanych, co może znacznie usprawnić wyszukiwanie. Występują także dodatkowe opcje zawężania według daty lub wyświetlania publikacji dodanych od danego dnia, a także wygenerowanie listy wszystkich publikacji. System Passim umożliwia wyświetlenie wszystkich publikacji przez naciśnięcie przycisku szukaj bez wpisania frazy wyszukiwawczej, co w JBC nie jest w ten sposób wykonalne.

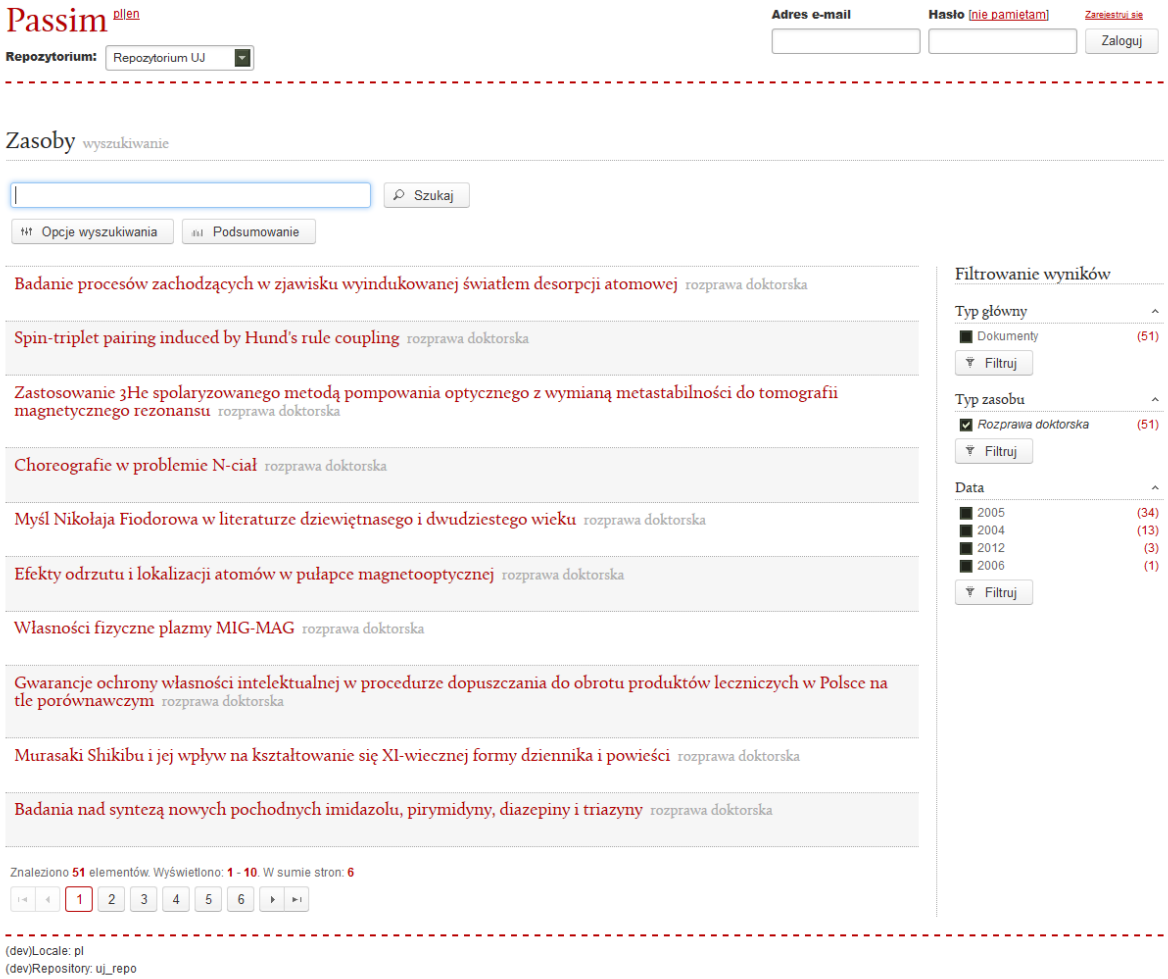

II. 5.12. Wyniki wyszukiwania w systemie Passim.

Ekran wyników wyszukiwania w serwisie systemu Passim zawiera listę wyników oraz narzędzia filtrujące. Jednocześnie na stronie wyświetlane jest 10 wyników wyszukiwania. Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa wyświetla jednorazowo 15 wyników. W obu przypadkach nie jest możliwa zmiana ilości wyświetlanych wyników na stronę. Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa wyświetla także miniatury dokumentów na liście wyników wyszukiwania, co ułatwia odnalezienie żądanego zasobu na podstawie indywidualnych cech wizualnych jego miniatury.

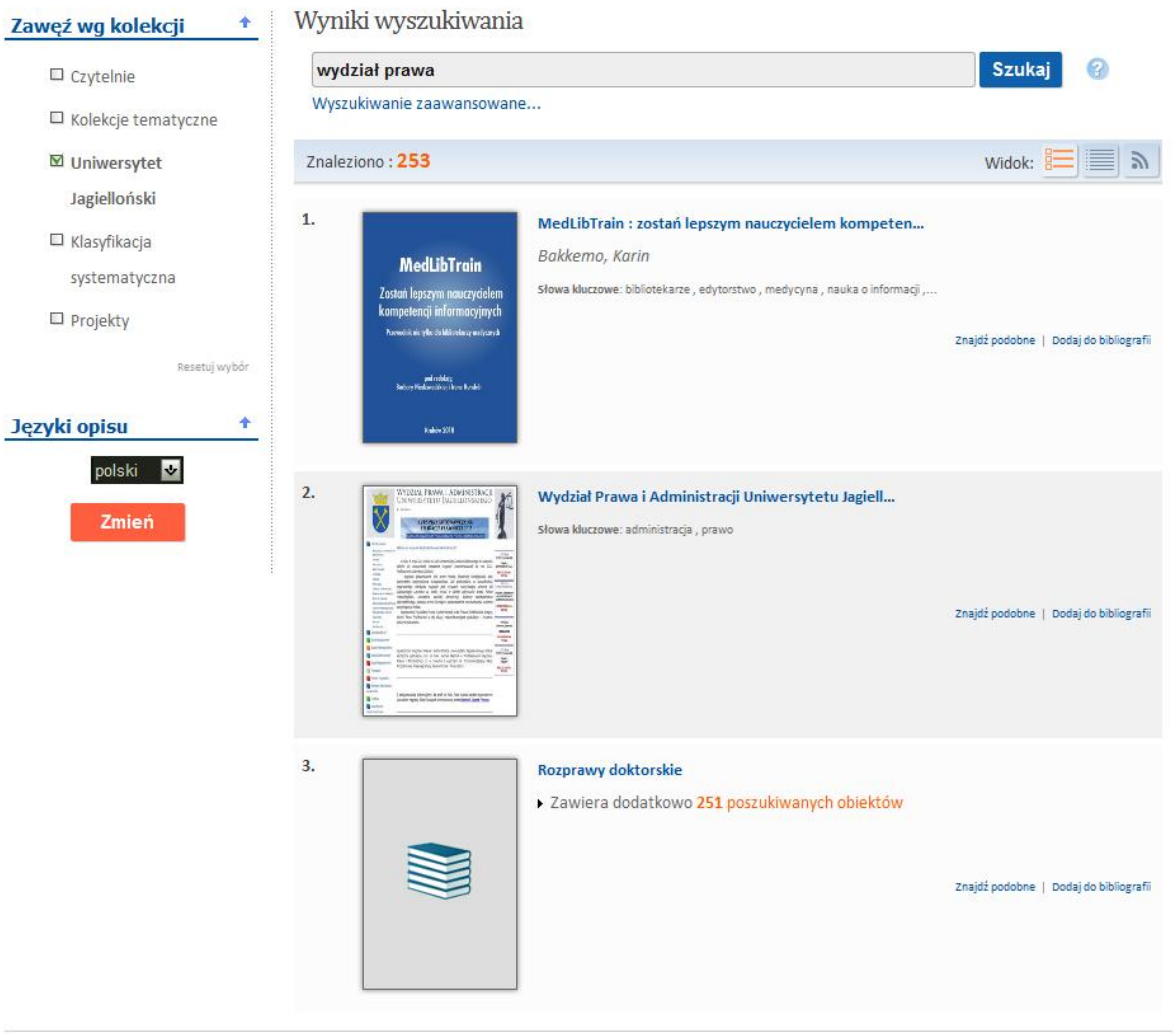

II. 5.13. Wyniki wyszukiwania w JBC.

W przypadku zasobów będących dokumentami serwis systemu Passim zwraca jedynie tytuł publikacji oraz informację o typie zasobu, w JBC nie ma informacji o typie zasobu, oprócz tytułu są natomiast słowa kluczowe oraz miniatura.

Serwis systemu Passim oferuje także kilka opcji zawężenia wyszukiwania prostego: według typu głównego, typu zasobu oraz daty. W JBC wszystkie te opcje są dostępne jedynie w wyszukiwaniu zaawansowanym. Wyszukiwanie proste oferuje jedynie zawężenie według kolekcji.

Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa posiada rozbudowane indeksy dla każdego atrybutu metadanych, które umożliwiają łatwe przeglądanie dostępnego zasobu. Istnieje możliwość ograniczenia wyświetlanych pozycji indeksu według ustanowionych w bibliotece cyfrowej kolekcji.

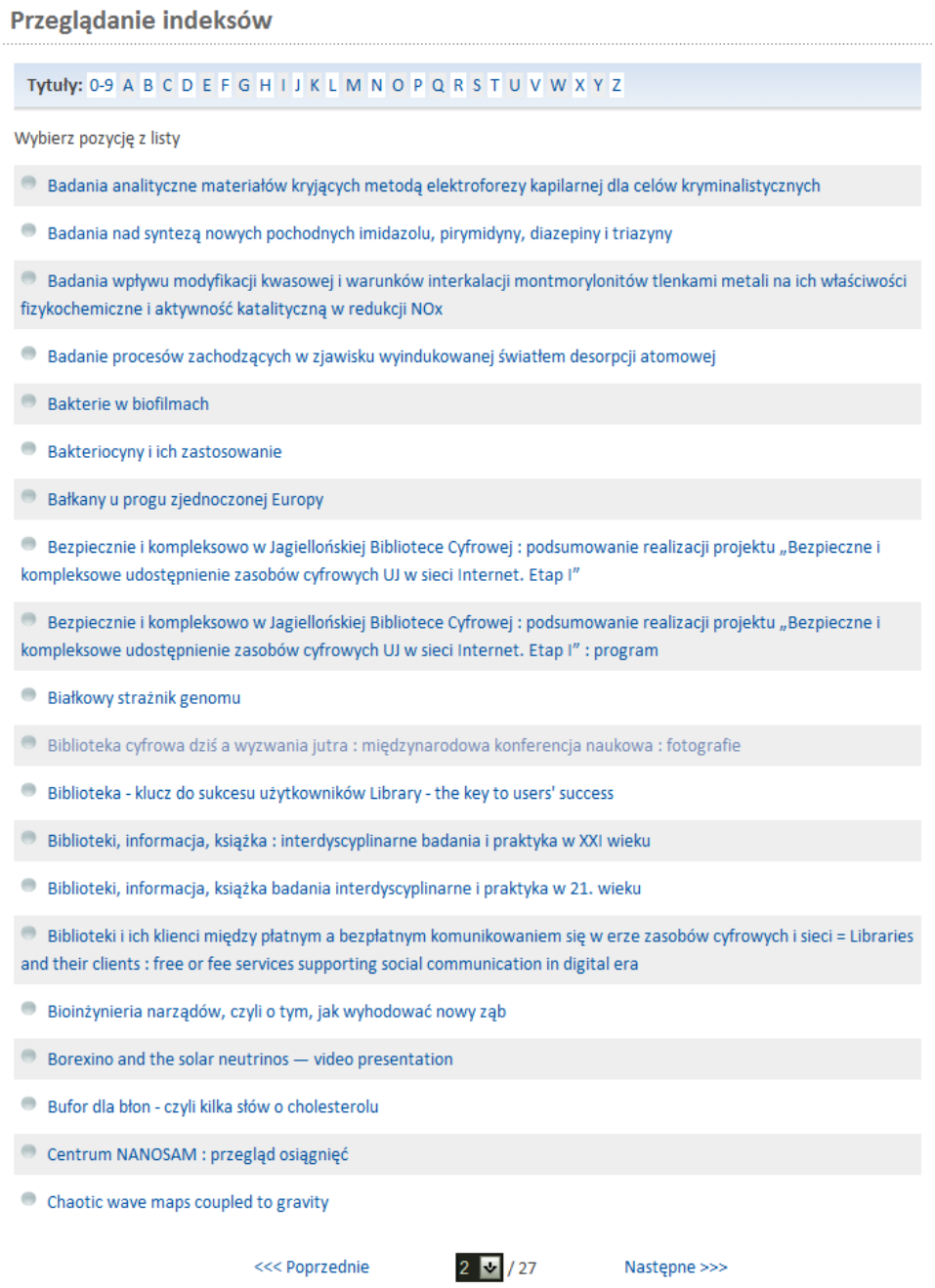

Il. 5.14. Indeks tytułów w JBC.

Serwis systemu Passim zwraca także wyniki wyszukiwania frazy w innych polach metadanych, wyniki te znajdują się pod listą wszystkich tytułów, spełniających kryteria wyszukiwawcze. Wyszukiwana fraza jest podświetlona, co ułatwia szybkie skupienie uwagi na jej kontekście.

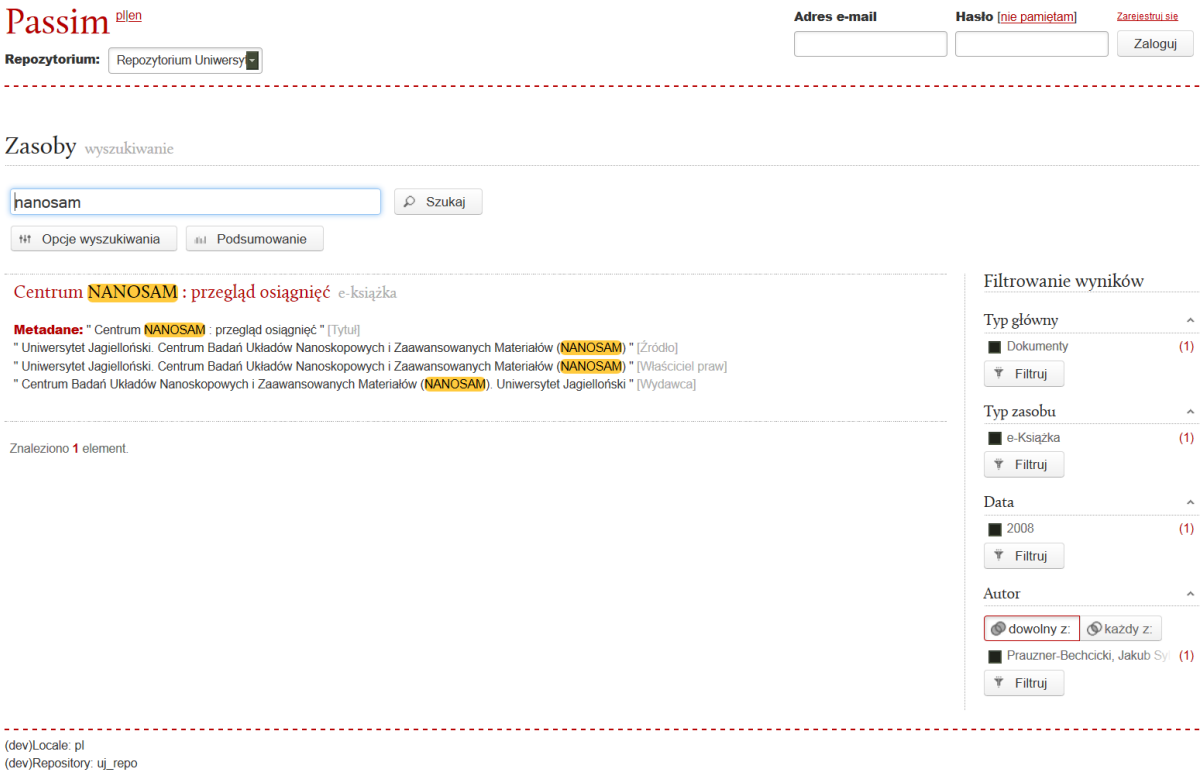

II. 5.15. Wynik wyszukiwania w systemie Passim.

Serwis JBC także dokonuje wyszukiwania we wszystkich polach metadanych, nie zwraca jednak kontekstu wystąpienia frazy. Można także skorzystać z wyszukiwania podobnych obiektów, w którym system sugeruje inne dokumenty na podstawie zbieżności metadanych.

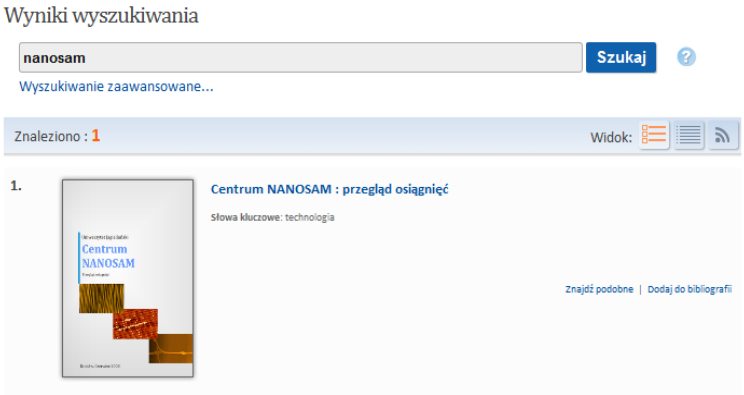

II. 5.16. Wynik wyszukiwania w JBC.

5.4 Usługi dla użytkowników zalogowanych

Oba serwisy oferują możliwość założenia konta. W przypadku serwisu systemu Passim założenie konta jest konieczne do przeprowadzenia wyszukiwania zaawansowanego. Po zalogowaniu możliwe jest także tworzenie własnych folderów, grup, importowanie metadanych oraz dodawanie zasobów. Można także zapisywać zapytania wyszukiwawcze oraz stworzyć własny profil w serwisie.

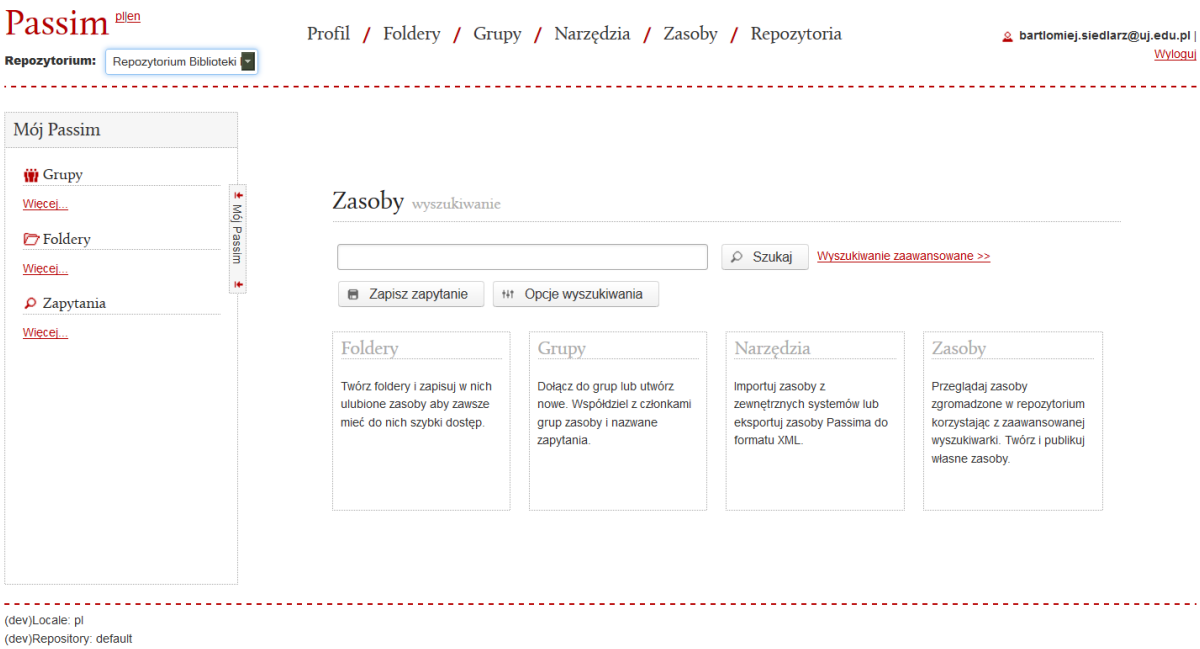

II. 5.17. Ekran systemu Passim po zalogowaniu.

Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa oferuje dla użytkowników zalogowanych możliwość dodawania publikacji do listy ulubionych, której komponent można wstawiać na własne strony, aby podzielić się z innymi użytkownikami lub wygenerować kanał RSS. Rejestracja umożliwia także dodawanie tagów do publikacji oraz subskrypcję newslettera zawierającego listę nowych publikacji (codziennie lub cotygodniowo). Dostępna jest także historia ostatnio przeglądanych publikacji.

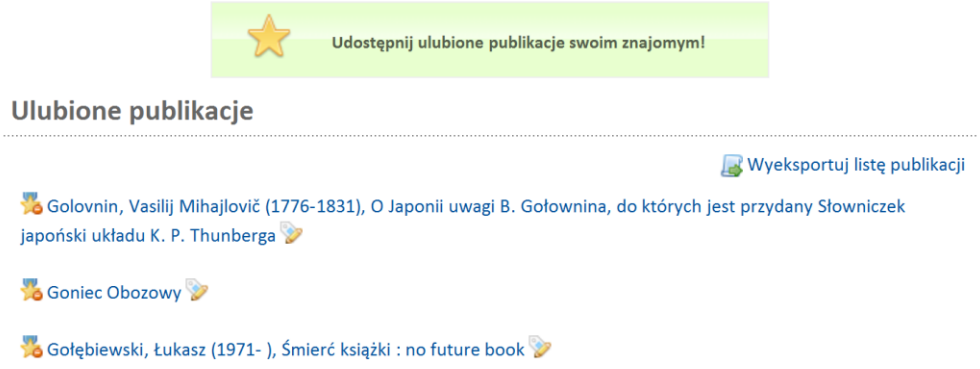

Il. 5.18. Ulubione publikacje w JBC.

system nauki i techniki
Utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

6 Porównanie metadanych w bazie wiedzy Uniwersytetu Jagiellońskiego i w systemie PASSIM

W ramach testów funkcjonalności zostało przeprowadzone porównanie metadanych znajdujących się w bazie wiedzy Uniwersytetu Jagiellońskiego, do której dostęp jest poprzez Jagiellońską Bibliotekę Cyfrową, i metadanych znajdujących się w systemu PASSIM. Badanie metadanych miało na celu wychwycenie błędów i różnic jakie wynikły w trakcie eksportowania ich z Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej do systemu PASSIM. Pozwoli to w dalszym etapie prac na poprawę funkcjonalności bazy wiedzy UJ i systemu PASSIM.

6.1 Badanie metadanych zasobów wiedzy UJ na platformie JBC i metadanych w systemie PASSIM

Do analizy zostało wybranych 450 opisów w bazie wiedzy UJ. W tym etapie badane opisy były przyporządkowane do atrybutu „typ zasobu". Na tej podstawie zebrano do analizy metadane takich dokumentów jak: artykuł, dokument audiowizualny, dokument dźwiękowy, e-artykuł, e-biuletyn, e-czasopismo, e-książka, e-prezentacja, prezentacja, rozprawa doktorska, strona dydaktyczna, strona informacyjna, strona naukowa, strona naukowo-badawcza, strona naukowo-dydaktyczna, strona popularnonaukowa, źródło naukowo-badawcze, źródło naukowo-dydaktyczne. Stanowi to 10 % opisów znajdujących się w bazie wiedzy UJ. Zasoby najpierw podzielono na poszczególne grupy według typu zasobu i następnie w każdej grupie zostały wybrane losowo opisy do badania. Kolejnym etapem było wyszukanie tych metadanych w systemie PASSIM. Następnie poszczególne opisy bibliograficzne zostały porównane ze sobą. Analiza polegała na przejrzeniu badanych rekordów pod kątem ich kompletności, błędów w opisie oraz działania odnośników zawartych w rekordach. W trakcie analizy ustalono, że opisy znajdujące się w systemie PASSIM zostały zaimportowane do podstawowego schematu Dublin Core co spowodowało utratę niektórych istotnych informacji o danym dokumencie zawartych w opisie sporządzonym na potrzeby bazy wiedzy UJ (Il. 6.1)(Il. 6.2). Jest to spowodowane tym, że stosowany schemat metadanych w Jagiellońskiej Bibliotece

Cyfrowej różni się od podstawowego schematu Dublin Core. Został specjalnie rozbudowany na potrzeby JBC, gdzie znajduje się również kolekcja bazy wiedzy UJ i jest on oparty na schemacie metadanych PLMET. Jest to schemat zalecany dla bibliotek cyfrowych i repozytoriów współpracujących z Federacją Bibliotek Cyfrowych. Schemat PLMET składa się z 59 elementów pochodzących ze schematów Dublin Core Metadata Element Set (15 elementów) i Dublin Core Metadata Terms (33 elementy) [17]. Został on stworzony ze względu między innymi na: różnorodność i specyfikę opisywanych zasobów w bibliotekach cyfrowych, różnice w interpretacji atrybutów Dublin Core, różnorodność praktyk katalogowania w instytucjach tworzących biblioteki cyfrowe, możliwość tworzenia odsyłaczy do źródeł pozostających w relacji z opisywanym [15].

Il. 6.1. Opis dokumentu w bazie wiedzy UJ.

Tytuł:	Archivum Mathematicum
Temat:	czasopisma matematyczne, Uniwersytet Masaryka
Format:	text/html
Źródło:	http://www.emis.de/journals/AM/index.html
Język:	eng
Wydawca:	Masaryk University
Typ:	strona naukowa
Współtwórca:	Rosicky, J.
Źródło finansowania:	Synat
Data dostępu:	2012.11.12
KBN:	Matematyka
UKD:	51 Matematyka
Identyfikator dokumentu cyfrowego:	DIGONLINE004281
ISSN:	0044–8753, 1212–5059
W dziedzinie:	UDC#51
ID:	1515

Il. 6.2. Opis dokumentu w systemie PASSIM.

PLMET ma na celu usystematyzowanie metadanych w bibliotekach i repozytoriach cyfrowych. Natomiast dane do systemu PASSIM zostały zaimportowane na podstawie 15 podstawowych atrybutów Dublin Core (Dublin Core Metadata Element Set): Title (Tytuł), Creator (Twórca lub Autor), Subject (Opis rzeczowy), Description (Opis), Publisher (Wydawca), Contributor (Współtwórca), Date (Data), Type (Typ), Format (Format), Identifier (Identyfikator), Source (Źródło), Language (Język), Relation (Relacja), Coverage (Miejsce i czas), Rights (Własność) [14], [4]. Dodatkowo importowane były dwa atrybuty: KBN i UKD. Są to klasyfikacje określające przynależność dokumentu do danej dziedziny wiedzy. Stwierdzono również, że do podstawowych metadanych dodane zostały w systemie PASSIM dwa atrybuty: „w dziedzinie" i „ID", które nie są stosowane w JBC. Natomiast schemat metadanych w bazie wiedzy UJ poza podstawowymi 15 atrybutami zawiera dodatkowo 30 elementów (Il. 6.3), których użycie zależy od rodzaju opisywanego dokumentu. Na tej podstawie stwierdzono, że atrybut „abstrakt" występujący w bazie wiedzy UJ jest istotnym elementem opisu ponieważ na podstawie danych wpisanych do niego można określić treść dokumentu co jest szczególnie istotne przy opisach: stron dydaktycznych, stron informacyjnych, stron naukowych, stron na-

ukowo-badawczych, stron naukowo-dydaktycznych, stron popularnonaukowych, źródeł naukowo-badawczych, na które składają się: czasopisma, strony e-lerningowe, strony internetowe, blogi, fora internetowe, serwisy internetowe, wyniki badań, interaktywne źródła informacji przydatne w procesie nauczania, strony konsorcjów naukowych, serwisy www firm, prezentacje, specjalistyczne wyszukiwarki, encyklopedie, serwisy www instytucji naukowych, serwisy www stowarzyszeń itp. (Il. 6.4). Atrybut „Abstrakt" nie został zaimportowany do systemu PASSIM.

Kolejnym atrybutem występującym w bazie wiedzy UJ, który ma znaczenie dla opisu dokumentów jest element „Uwagi". W Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej przyjęto, że do tego atrybutu są wpisywane różnego rodzaju informacje dotyczące katalogowanego dokumentu, których nie można wpisać w innych elementach opisu. Są to między innymi uwagi dotyczące: tytułów i numerów serii monografii, braków fizycznych w opisywanym dokumencie, błędów w numeracji, lub np. przy dokumentach dźwiękowych i audiowizualnych podawany jest czas trwania nagrania. W metadanych eksportowanych z Katalogu Komputerowego Zbiorów Bibliotek UJ do atrybutu „Uwagi" przenoszone są wszystkie informacje znajdujące się w polach 500, 504, 505, 515, 521, 525, 530, 534, 536, 546, 550. Są to pola, które w formacie MARC 21 zgodnie z polskimi normami, zasadami i ustaleniami centrum NUKAT i bibliotek współkatalogujących zawierają dodatkowe informacje uznawane za ważne, których ze względu na przepisy katalogowania nie można umieścić w innych polach opisu bibliograficznego. W systemie PASSIM ten atrybut nie występuje. Dlatego też dane w nim zawarte na poziomie JBC, nie będą widoczne dla użytkowników systemu PASSIM (Il. 6.5)(Il. 6.6).

Metadane czasopism i e-czasopism w bazie wiedzy UJ posiadają strukturę, która grupuje poszczególne roczniki, numery i dodatki oraz pozwala użytkownikowi na łatwość dotarcia do zasobów z poziomu strony głównej serwisu i odzwierciedla strukturę wydawniczą czasopisma (Il. 6.7). W systemie PASSIM struktura czasopisma i e-czasopisma nie jest odzwierciedlona. Każdy numer czasopisma lub e-czasopisma jest osobnym opisem nie powiązanym z innymi numerami tego samego czasopisma w danym roczniku czy tytule. Zgrupować poszczególne numery można tylko na poziomie wyszukiwarki (Il. 6.8). Dotarcie do konkretnego poszukiwanego opisu przy dużej liczbie roczników i numerów określonego tytułu może okazać się uciążliwe dla użytkownika.

W systemie PASSIM dodane linki, do powiązań z innymi bazami, są nieaktywne. W celu uruchomienia linku trzeba go najpierw skopiować do przeglądarki. Jest też rozbieżność w dodawaniu linków. Dla dokumentów, które nie posiadają opisu w Katalogu Komputerowym Zbiorów Bibliotek UJ, w systemie PASSIM podany jest link bezpośrednio do skatalogowanego dokumentu. Dla dokumentów posiadających opis bibliograficzny w katalogu komputerowym jest link do Katalogu Komputerowego Zbiorów Bibliotek UJ. Nie ma natomiast podanego linku do kopii cyfrowych tych dokumentów znajdujących się w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej (Il. 6.9)(Il. 6.10). Przez co interaktywność powiązań dostępnych na poziomie bazy wiedzy UJ w systemie PASSIM nie istnieje.

W systemie PASSIM frazy na poziomie opisu, w poszczególnych atrybutach, szeregują się alfabetycznie. Opis staje się przez to bardziej czytelny. Z poziomu użytkownika nie można stwierdzić czy jest to opcja automatyczna w systemie czy manualne działanie administratora systemu. Na podstawie ustaleń i wstępnej dokumentacji systemu PASSIM można przypuszczać, że jest to funkcja automatyczna.

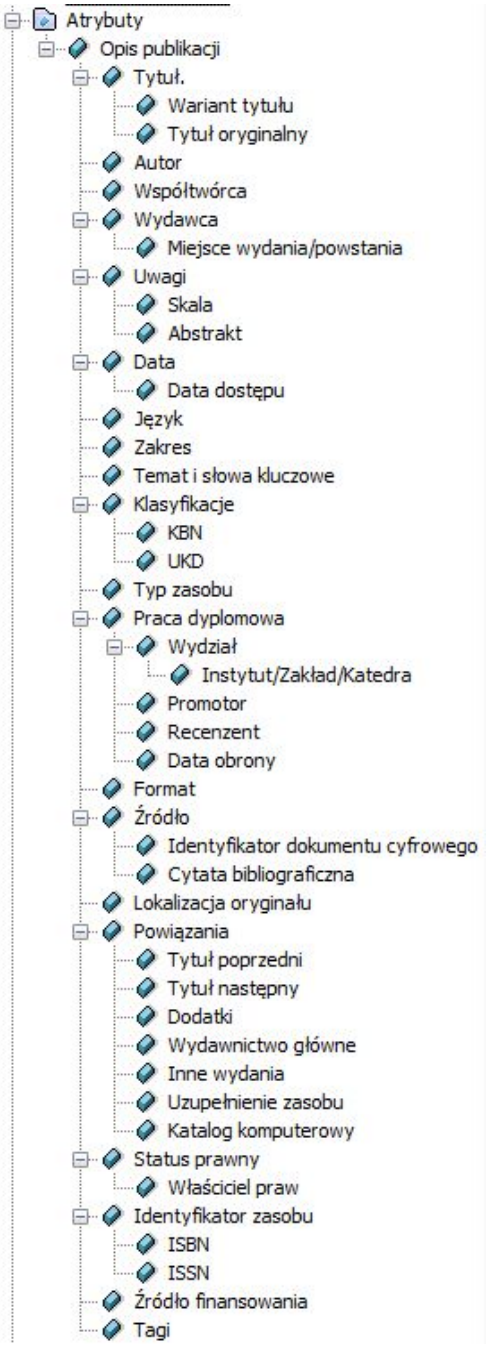

Il. 6.3. Atrybuty Dublin Core w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej.

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE

Ewolucja.org

Tytuł:
Ewolucja.org

Autor:
Adamala, Katarzyna ; Sabath, Karol

Uwagi:
uczniowie szkół średnich, studenci studiów I, II stopnia

Abstrakt:
Strona poświęcona jest krytycznemu omówieniu zarzutów przeciwko teorii ewolucji biologicznej, a także przeciw geologii i kosmologii przez głosicieli "kreacjonizmu naukowego" . Prezentacja skupia się na problematyce z punktu widzenia nauk przyrodniczych, historii konfliktu i niektórych jego aspektów socjologicznych.

Data:
2008

Data dostępu:
2011.04.24

Język:
pol

Temat i słowa kluczowe:
ewolucjonizm ; biologia ; paleontologia

KBN:
Biologia

UKD:
56/59 Paleontologia. Antropologia. Biologia. Botanika. Zoologia

Typ zasobu:
źródło naukowo-dydaktyczne

Format:
text/html

Źródło:
kliknij tutaj, żeby przejść

Identyfikator dokumentu cyfrowego:
DIGONLINE000704

Identyfikator zasobu:
oai:jbc.bj.uj.edu.pl:195002

Źródło finansowania:
Synat

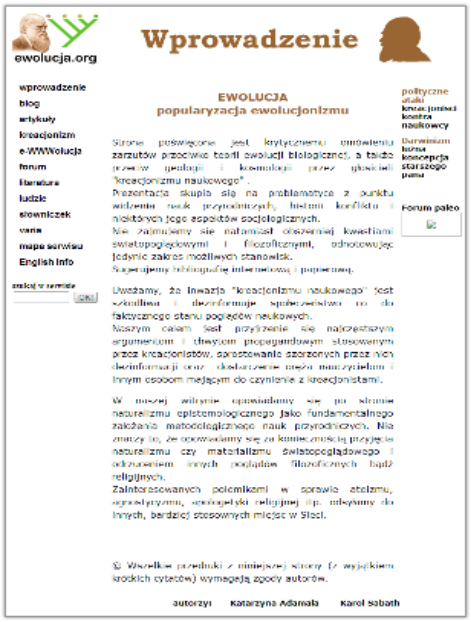

Pokaż treść!

Prezentowany opis stanowi element sporządzonej na podstawie analizy krajowych i zagranicznych zasobów cyfrowych bazy wiedzy rejestrującej internetowe źródła informacji z zakresu nauk przyrodniczo-matematycznych. Został przygotowany przez pracowników Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego w ramach projektu Synat. Treść publikacji stanowi odnośnik do opisanego zasobu (ten sam odnośnik znajduje się w polu Źródło). Całą bazę można przeglądać, wybierając w lewym panelu nawigacyjnym kolekcję tematyczną „Baza zasobów cyfrowych z zakresu nauk przyrodniczo-matematycznych".

Il. 6.4. Przykład matadanych z abstraktem określającym treść oryginalnego dokumentu.

system nauki i techniki
Utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

Tytuł.:
Imperium

Autor:
Kapuściński, Ryszard (1932-2007)

Współtwórca:
Dudko, Bożena (1963-). Red. ; Szczygieł, Mariusz (1966-). Red. ; Bielawski, Piotr. Reż. nagr. ; Trela, Jerzy (1942-). Lekt.

Wydawca:
Agora

Miejsce wydania/powstania:
[Warszawa]

Uwagi:
Czas trwania: 6 godz 16 min 52 s ; digital, stereo ; Dok. tow.: Imperium. Postscriptum / red. kolekcji: Bożena Dudko, Mariusz Szczygieł.

Data:
cop. 2008

Język:
pol

Zakres:
21 w.

Temat i słowa kluczowe:
Kraje byłego Związku Radzieckiego ; opisy i relacje z podróży ; Rosja ; Związek Radziecki

Typ zasobu:
dokument dźwiękowy

Format:
text/html ; audio/mpeg

Źródło:
Biblioteka Jagiellońska, Dn 300242

Identyfikator dokumentu cyfrowego:
NMUZ000029

Lokalizacja oryginału:
Biblioteka Jagiellońska

Katalog komputerowy:
kliknij tutaj, żeby przejść

Status prawny:
Copyright

Identyfikator zasobu:
oai:jbc.bj.uj.edu.pl:171361

Źródło finansowania:
Synat

II. 6.5. Metadane dokumentu dźwiękowego w JBC z zaznaczonym atrybutem „Uwagi".

Tytuł:	Imperium
Temat:	Kraje byłego Związku Radzieckiego, opisy i relacje z podróży, Rosja, Związek Radziecki
Format:	audio/mpeg, text/html
Źródło:	Biblioteka Jagiellońska, Dn 300242
Język:	pol
Wydawca:	Agora
Data:	cop. 2008
Typ:	dokument dźwiękowy
Współtwórca:	Bielawski, Piotr. Reż. nagr., Dudko, Bożena (1963-). Red., Szczygieł, Mariusz (1966-). Red., Trela, Jerzy (1942-). Lekt.
Twórca:	Kapuściński, Ryszard (1932-2007)
Prawa:	Copyright
Zakres:	21 w.
Lokalizacja oryginału:	Biblioteka Jagiellońska
Źródło finansowania:	Synat
Miejsce wydania/powstania:	[Warszawa]
Identyfikator dokumentu cyfrowego:	NMUZ000029
Katalog komputerowy:	http://www.bj.uj.edu.pl/uj/katalog?search=KEYWORD&function=CARDSCR&u1=12&t1=xx001131917
ID:	3323

II. 6.6. Metadane dokumentu dźwiękowego w systemie PASSIM – brak atrybutu „Uwagi”.

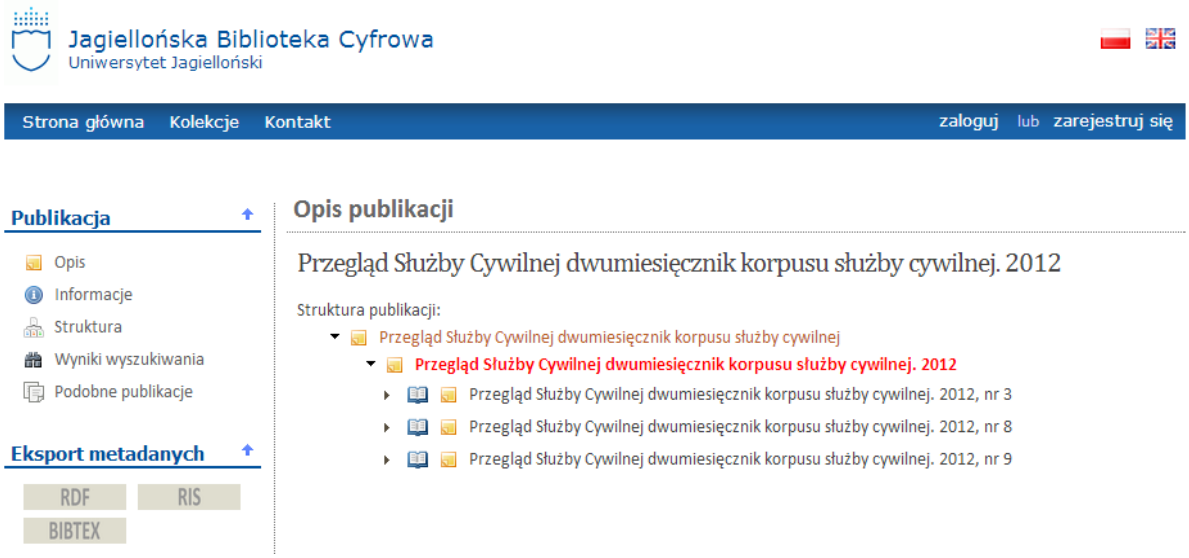

II. 6.7. Struktura czasopisma w bazie wiedzy UJ.

Zasoby wyszukiwanie

Oc000005 | Szukaj

Opcje wyszukiwania | Podsumowanie

Przegląd Służby Cywilnej dwumiesięcznik korpusu służby cywilnej. 2012, nr 3 e-czasopismo

Metadane: " Oc000005 " [Identyfikator dokumentu cyfrowego]

Przegląd Służby Cywilnej dwumiesięcznik korpusu służby cywilnej. 2012, nr 8 e-czasopismo

Metadane: " Oc000005 " [Identyfikator dokumentu cyfrowego]

Przegląd Służby Cywilnej dwumiesięcznik korpusu służby cywilnej. 2012, nr 9 e-czasopismo

Metadane: " Oc000005 " [Identyfikator dokumentu cyfrowego]

Znaleziono 3 elementów. Wyświetlono wszystkie.

II. 6.8. Wyniki wyszukiwania określonego tytułu czasopisma w systemie PASSIM.

Tytuł:	Wywiad dla Radia Kielce z dnia 26.02.2011 roku
Temat:	fizyka
Format:	audio/mpeg
Źródło:	Uniwersytet Jagielloński. Zakład Doświadczalnej Fizyki Komputerowej
Język:	pol
Wydawca:	Zakład Doświadczalnej Fizyki Komputerowej Uniwersytetu Jagiellońskiego
Data:	2011
Typ:	dokument dźwiękowy
Twórca:	Broniowski, Wojciech
Prawa:	Copyright
Zakres:	21 w.
Źródło finansowania:	Synat
Miejsce wydania/powstania:	Kraków
Identyfikator dokumentu cyfrowego:	DIGONLINE000063
Katalog komputerowy:	http://www.bj.uj.edu.pl/uj/katalog?search=KEYWORD&function=CARDSCR&u1=12&t1=xx002072658
Właściciel praw:	Uniwersytet Jagielloński. Zakład Doświadczalnej Fizyki Komputerowej
ID:	4382

II. 6.9. Metadane w systemie PASSIM z linkiem do katalogu komputerowego (brak linku bez-pośredniego do dokumentu).

Tytuł:	Vethist-database. Bibliography of Veterinary History and Veterinary Biography
Temat:	bibliografie, biografie, historia weterynarii
Format:	text/html
Źródło:	http://www.vetline.nl/search.asp?hideall=true;setdetails=true
Język:	eng
Wydawca:	Euroscience – Vetline
Data:	2002-2012
Typ:	strona naukowa
Twórca:	A.H.H.M. Mathijsen
Źródło finansowania:	Synat
Miejsce wydania/powstania:	Bilthoven ; The Netherlands
Data dostępu:	2011.09.21
KBN:	Nauki weterynaryjne
UKD:	636/639 Zootechnika. Weterynaria. Produkty zwierzęce. Łowiectwo. Rybołóstwo
Identyfikator dokumentu cyfrowego:	DIGONLINE003545
W dziedzinie:	UDC#636
ID:	2643

II. 6.10. Metadane w systemie PASSIM z linkiem bezpośrednio do treści dokumentu.

Podsumowując, na podstawie przeprowadzonych badań ustalono, że metadane znajdujące się w systemie PASSIM wymagają wielu dodatkowych poprawek. Jest to ważne dla usprawnienia działania systemu i jego użyteczności. W trakcie importu danych z bazy wiedzy UJ, znajdującej się w JBC, do systemu PASSIM część danych została utracona w trakcie przesyłu. W związku z tym zaimportowane metadane są niekompletne. Brak informacji, które nie zostały przejęte z atrybutów „Abstrakt" i „Uwagi" może przyczynić się do braku zainteresowania ze strony użytkowników dokumentami, które te metadane opisują. Brak aktywnych powiązań do dokumentów może zniechęcić potencjalnego użytkownika do korzystania z systemu PASSIM.

7 Bibliografia

[1] B. Bednarek-Michalska, "Ocena jakości bibliotekarskich serwisów informacyjnych udostępnianych w Internecie," *EBIB*, vol. 2, p. 31, 2002.

[2] D. O. Case, *Looking for Information: A Survey of Research on Information Seeking, Needs and Behavior*, 3rd ed. Bingley: Emerald, 2012.

[3] L. Copeland, *A Practitioner's Guide to Software Test Design*. Boston: Artech House, 2004.

[4] "Dublin Core Metadata Element Set v1.1," *Dublin Core Metadata Initiative*, 2010. [Online]. Available: http://dublincore.org/documents/2010/10/11/dces/.

[5] C. A. George, "User-Centred Library Websites: Usability Evaluation Methods," pp. 97–108, 2008.

[6] G. Henry, *Core Infrastructure Considerations for Large Digital Libraries*. Washington D.C.: Council on Library and Information Resources, Digital Library Federation, 2012.

[7] R. Heradio, D. Fernández-Amorós, F. J. Cabrerizo, and E. Herrera-Viedma, "A Review of Quality Evaluation of Digital Libraries Based on Users' Perceptions," *Journal of Information Science*, vol. 38, no. 3, pp. 269–283, 2012.

[8] B. Jarosz, "Kryteria oceny szaty graficznej stron internetowych wykorzystywanych w edukacji." Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, 2005.

[9] S. M. Kosslyn, *Graph Design for the Eye and Mind*. New York: Oxford University Press, 2006.

[10] J. W. Kotrlik and C. C. Higgins, "Organizational Research: Determining Appropriate Sample Size in Survey Research Appropriate Sample Size in Survey Research," *Information technology, learning, and performance journal*, vol. 19, no. 1, p. 43, 2001.

[11] T. A. Majchrzak, *Improving Software Testing Technical and Organizational Developments*. Berlin: Springer, 2012.

[12] S. McNicol, "User-Centred Library Websites: Usability Evaluation Methods," *New Library World*, vol. 111, no. 1/2, pp. 76–77, 2010.

[13] G. J. Myers, T. Badgett, T. M. Thomas, and C. Sandler, *The Art of Software Testing*. Hoboken: Wiley, 2011.

system nauki i techniki
Utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

[14] M. Nahotko, “Metadane,” *EBIB*, vol. 6, 2000.

[15] J. Potęga and A. Wróbel, “The Dublin Core Metadata Element Set, Ver. 1.1 a potrzeby i oczekiwania bibliotekarzy cyfrowych–analiza przypadków,” in *Polskie biblioteki cyfrowe 2009: Materiały z konferencji zorganizowanej dnia 9 grudnia 2009 roku przez: Bibliotekę Kórnicką PAN, Poznańską Fundację Bibliotek Naukowych, Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe*, Poznań, 2009, pp. 71–78.

[16] H. J. Voorbij, “Searching Scientific Information on the Internet: A Dutch Academic User Survey,” *Journal of the American Society for Information Science*, vol. 50, no. 7, pp. 598–615, 1999.

[17] M. Werla, “Dokumentacja schematu metadanych PLMET,” *Federacja Bibliotek Cyfrowych*, 2011. [Online]. Available: http://dl.psnc.pl/community/display/FBCMETGUIDE/Dokumentacja+schematu+metadanych+PLMET. [Accessed: 12-Jun-2013].

[18] T. D. Wilson, “Human Information Behavior,” *Informing Science*, vol. 3, no. 2, pp. 49–56, 2000.

system nauki i techniki
Utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

8 Spis Ilustracji

Il. 2.1. Opis bibliograficzny w programie EndNote. 5
Il. 2.2. Plik XML eksportowany z EndNote. 6
Il. 2.3. Plik XML/RDF po konwersji do formatu obsługiwanego przez dLibrę. 7
Il. 2.4. Opis bibliograficzny na stronie JBC (z miniaturą). 7
Il. 2.5. Opis bibliograficzny na stronie JBC c.d. – informacje o przypisaniu do kolekcji. 8
Il. 3.1. Opis wyszukiwarki Google Scholar w JBC. 13
Il. 3.2. Opis wyszukiwarki Federacji Bibliotek Cyfrowych w JBC, wersja 1. 14
Il. 3.3. Opis wyszukiwarki Federacji Bibliotek Cyfrowych w JBC, wersja 2. 15
Il. 5.1. Strona główna serwisu systemu Passim. 33
Il. 5.2. Strona główna Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej. 33
Il. 5.3. Wygląd strony metadanych w JBC. 34
Il. 5.4. Wygląd strony metadanych w systemie Passim. 35
Il. 5.5. Przykład braku zdeklarowania formatowania tła. 36
Il. 5.6. Metadane pracy doktorskiej w systemie Passim (przykład długiego wiersza zawierającego tytuł dokumentu). 37
Il. 5.7. Metadane pracy doktorskiej w JBC. 38
Il. 5.8. Wyszukiwanie proste w systemie Passim. 39
Il. 5.9. Wyszukiwanie proste w JBC. 40
Il. 5.10. Wyszukiwanie zaawansowane w systemie Passim. 40
Il. 5.11. Wyszukiwanie zaawansowane w JBC. 41
Il. 5.12. Wyniki wyszukiwania w systemie Passim. 42
Il. 5.13. Wyniki wyszukiwania w JBC. 43
Il. 5.14. Indeks tytułów w JBC. 44
Il. 5.15. Wynik wyszukiwania w systemie Passim. 45
Il. 5.16. Wynik wyszukiwania w JBC. 46
Il. 5.17. Ekran systemu Passim po zalogowaniu. 46
Il. 5.18. Ulubione publikacje w JBC. 47
Il. 6.1. Opis dokumentu w bazie wiedzy UJ. 49
Il. 6.2. Opis dokumentu w systemie PASSIM. 50
Il. 6.3. Atrybuty Dublin Core w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej. 52
Il. 6.4. Przykład matadanych z abstraktem określającym treść oryginalnego dokumentu. 53
Il. 6.5. Metadane dokumentu dźwiękowego w JBC z zaznaczonym atrybutem „Uwagi”. 54
Il. 6.6. Metadane dokumentu dźwiękowego w systemie PASSIM – brak atrybutu „Uwagi”. 55
Il. 6.7. Struktura czasopisma w bazie wiedzy UJ. 55
Il. 6.8. Wyniki wyszukiwania określonego tytułu czasopisma w systemie PASSIM. 56
Il. 6.9. Metadane w systemie PASSIM z linkiem do katalogu komputerowego (brak linku bez-pośredniego do dokumentu). 56
Il. 6.10. Metadane w systemie PASSIM z linkiem bezpośrednio do treści dokumentu. 57

system nauki i techniki
Utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

9 Spis wykresów

Wykres 1. Czy korzystał(a) Pani/Pan z Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej, jak często? ... 23
Wykres 2. Za pomocą jakich narzędzi Pani/Pan najczęściej przeszukuje zasoby JBC? ... 23
Wykres 3. Jak często udaje się Pani/Panu dotrzeć do szukanego materiału w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej? ... 24
Wykres 4. Który z poniższych sposobów wyszukiwania informacji wydaje się Pani/Panu najskuteczniejszy? ... 24
Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia organizację zasobów w JBC (układ kolekcji, struktura publikacji, powiązania pomiędzy publikacjami)? ... 25
Wykres 6. Jaki format prezentacji tekstu Pani/Pan preferuje? ... 25
Wykres 7. Jaki typ zasobów interesuje Panią/Pana najbardziej? ... 26
Wykres 8. Czy interesuje Panią/Pana korzystanie z zasobów bibliotek cyfrowych poprzez urządzenia mobilne? ... 26
Wykres 9. Czy uważa Pani/Pan, że prace naukowe powstałe na Uniwersytecie Jagiellońskim powinny być zamieszczane w repozytorium cyfrowym dostępnym dla pracowników i studentów UJ (poprzez extranet)? ... 27
Wykres 10. Czy uważa Pani/Pan, że prace naukowe powstałe na Uniwersytecie Jagiellońskim powinny być zamieszczane w otwartym repozytorium cyfrowym dostępnym dla każdego użytkownika sieci Internet? ... 27
Wykres 11. Do jakiej z poniższych grup Pani/Pan należy? ... 28
Wykres 12. Zestawienie pytań 1 i 5 ... 28
Wykres 13. Zestawienie pytań 3 i 5 ... 29
Wykres 14. Zestawienie pytań 4 i 5 ... 29
Wykres 15. Zestawienie pytań 1 i 7 ... 30
Wykres 16. Zestawienie pytań 11 i 7 ... 30
Wykres 17. Zestawienie pytań 11 i 7 (odwrócone) ... 31
Wykres 18. Zestawienie pytań 11 i 8 ... 31

system nauki i techniki
Utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju